

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: historia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Mikołaja
Kopernika w Toruniu

Data przeprowadzenia wizytacji: 3-4.03.2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	26
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	32
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	38
5. Załączniki:	39
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	39

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Alina Orłowska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Dariusz Dolański, członek PKA,
2. dr Agnieszka Janiak-Jasińska, członek PKA,
3. mgr inż. Małgorzata Piechowicz, sekretarz zespołu oceniającego,
4. Paweł Adamiec, ekspert PKA ds. studenckich.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku historia prowadzonym na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (dalej również UMK) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2006/2007, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 704/2007 z dnia 6 września 2007 r.). Kolejno Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła również ocenę instytucjonalną Wydziału Nauk Historycznych przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 752/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r.)

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z m.in. autorami raportu samooceny, członkami zespołów zajmujących się zapewnianiem jakości kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami (w tym przedstawicielami Samorządu Studenckiego, kół naukowych) oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	historia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	historia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	135 godz., 7 pkt ECTS (specjalność nauczycielska)	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	dziedzictwo kulturowe Europy, historia w mediach i administracji, historia regionalna, specjalność nauczycielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	145	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1835 1865 (specjalność nauczycielska)	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	96	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	180 175 (specjalność nauczycielska)	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	75	-

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Nazwa kierunku studiów	historia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{3,4}	historia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godz., 7 pkt ECTS (specjalność nauczycielska)	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna, historia stosowana – edytorstwo historyczne, studia polsko-niemieckie, specjalność nauczycielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	64	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	840 845 (specjalność nauczycielska)	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	67,5 (specjalność nauczycielska) 61 (historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna, studia polsko-niemieckie) 60 (historia stosowana – edytorstwo historyczne)	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest	116 ECTS (studia polsko-niemieckie) 111 ECTS (specjalność	-

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

kierunek studiów	nauczycielska oraz historia stosowana – edytorstwo historyczne) 110 ECTS (specjalność Historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna)	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	75	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku historia prowadzonym na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu są zgodne z misją Uczelni oraz „Strategią Rozwoju Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na lata 2011-2020”, przyjętą przez Senat z końcem 2010 r. W obszarze kształcenia zakłada ona osiągnięcie trzech celów strategicznych: 1) „umocnienie pozycji UMK jako jednego z czołowych ośrodków w Polsce zapewniających najwyższą jakość kształcenia oraz doprowadzenie do istotnego zwiększenia umiędzynarodowienia studiów”, 2) „pełniejsze uwzględnianie w ofercie edukacyjnej potrzeb rynku pracy, oczekiwań środowiska gospodarczego, instytucji samorządowych i organizacji tworzących infrastrukturę społeczną regionu”, 3) „ugruntowanie pozycji Uniwersytetu jako ośrodka wszechstronnego rozwoju studentów (wiedza, umiejętności, kultura, sport), który kształtuje postawy wrażliwe społecznie”, do czego prowadzić ma realizacja licznych celów szczegółowych, w tym m.in. tworzenie oryginalnej oferty edukacyjnej, rozszerzanie ogólnouniwersyteckiej i ogólnowydziałowej puli zajęć fakultatywnych, dostosowywanie procesu kształcenia do oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego. Program studiów (I i II stopnia) oraz zmiany wprowadzane w ofercie edukacyjnej Wydziału Nauk Historycznych (dalej również: WNH), w ramach którego Uczelnia prowadzi oceniany kierunek, potwierdzają, że strategia ta jest konsekwentnie wdrażana. Z jednej strony osiągnięcia naukowe pracowników skupionych w Instytucie Historii i Archiwistyki (dalej również: IHiA), z drugiej - opinie interesariuszy zewnętrznych oraz oczekiwania studentów sprawiły, że z realizowanego przez wiele lat programu studiów wyodrębniono nowe kierunki: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją, wojskoznawstwo, studia skandynawsko-bałtyckie, zaś studentom historii zaoferowano specjalności wzmacniające ich przygotowanie do pracy zawodowej, np. na studiach I stopnia: specjalność *nauczycielska*, specjalność: *historia w mediach i administracji*, na studiach drugiego stopnia: specjalność: *historia stosowana – edytorstwo historyczne*, specjalność: *historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna*. Studenci kierunku historia korzystać mogą też z coraz bogatszej oferty zajęć wydziałowych i ogólnouniwersyteckich, co pozwala im na rozwijanie swych indywidualnych zainteresowań naukowych oraz zajęć w językach obcych. W kształtowaniu programu studiów uczestniczą zarówno przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, skupieni w Radzie Interesariuszy Zewnętrznych IHiA, jak i studenci, reprezentujący różne organizacje studenckie: koła naukowe i samorząd studencki oraz uczestniczący w posiedzeniach Rady Wydziału (do roku 2018/2019 r.) i Rady Dziekańskiej (od roku 2019/2020). Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, że skład Rady Interesariuszy Zewnętrznych, w zainteresowaniach której są wszystkie kierunki organizowane przez Instytut Historii i Archiwistyki nie w pełni odpowiada potrzebom ocenianego kierunku. Brakuje w niej np. przedstawicieli mediów, którzy mogliby fachowo ocenić cele, metody i narzędzia kształcenia w ramach specjalności *historia w mediach i administracji* czy osób, związanych z branżą turystyczną, ważnych dla monitorowania specjalności: *historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna*.

Oceniany kierunek studiów został przyporządkowany do dyscypliny naukowej historia, w zakresie której Uczelnia prowadzi szeroko zakrojone badania naukowe, głównie w ramach Wydziału Nauk Historycznych i Instytutu Historii i Archiwistyki. Dotyczą one wszystkich epok historycznych, zarówno historii powszechnej, jak i historii Polski oraz historii regionalnej oraz obejmują różne subdyscypliny, od historii politycznej, poprzez historię wojskowości, historię idei po historię życia codziennego czy historię mentalności. Badania prowadzone są także w zakresie dydaktyki historii, co ma ogromne znaczenie dla rozwoju specjalności *nauczycielskiej*. Osiągnięcia badawcze i publikacyjne około 60 nauczycieli akademickich związanych z IHiA, docenione zostały przyznaniem w ostatniej

parametryzacji Wydziałowi Nauk Historycznych UMK kategorii A+. Wyniki badań są włączane do treści kształcenia zarówno na studiach I jak i II stopnia, zaś odwołania do prowadzonych projektów badawczych, szczególnie do kolejnych etapów postępowania badawczego pojawiają się na zajęciach służących kształtowaniu warsztatu historycznego, np. w ramach *vademecum badań historycznych, nauk pomocniczych historii, wprowadzenia do historii, warsztatu naukowego historyka* oraz *seminariów dyplomowych*.

Kierunkowe efekty uczenia się są spójne z koncepcją kształcenia oraz z ogólnoakademickim profilem studiów. W pełni odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny naukowej historia, do której przyporządkowano kierunek studiów. Wśród efektów uczenia się zdefiniowanych dla studiów I stopnia uwzględniono efekty związane z wiedzą i fachową terminologią w zakresie nauk historycznych i innych wybranych nauk humanistycznych i społecznych oraz z umiejętnościami i kompetencjami przygotowującymi do prowadzenia badań naukowych i działalności popularyzatorskiej w dyscyplinie historia (np. K_W08: zna terminologię, teorię oraz podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka oraz podstawowe metody upowszechniania wiedzy historycznej, K_U04: potrafi posłużyć się w stopniu podstawowym teoriami i paradygmatami badawczymi w zakresie historii i nauk pokrewnych, K_U06: potrafi planować i prowadzić własne proste badania historyczne wykorzystując podstawowe metody badawcze i wybrane elementy warsztatu historyka, K_U14: stosuje różnorodne metody upowszechniania wiedzy z zakresu historii). Należy podkreślić, że wśród umiejętności kształconych podczas studiów licencjackich jest także praca metodą projektu zarówno przy realizacji zadań badawczych, jak i popularyzatorskich (K_U08), wysoko ceniona przez przyszłych pracodawców, jak i przez samych studentów, co potwierdziły rozmowy zespołu oceniającego PKA z przedstawicielami obu środowisk. Deklaracja osiągnięcia tego efektu w stosunku do wszystkich studentów, którzy ukończą studia I stopnia wyróżnia koncepcję kształcenia na kierunku historia w UMK w Toruniu od innych polskich ośrodków akademickich.

Na studiach II stopnia efekty uczenia się powiązano z prowadzeniem badań w zakresie wybranej epoki historycznej i specjalizacji naukowej, wykorzystujących osiągnięcia i perspektywy badawcze także innych wybranych dyscyplin humanistycznych lub społecznych (np. K_W01: posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych, K_W08: zna terminologię, teorię oraz różnorodne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań nad wybraną epoką historyczną, K_W12: ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o powiązaniach interdyscyplinarnych historii z naukami pokrewnymi i innymi naukami humanistycznymi i społecznymi pozwalającą mu na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin). Stąd dużą wagę przypisano umiejętności posługiwania się paradygmatami badawczymi, pogłębionej krytycznej analizy tekstów źródłowych, krytycznego wykorzystania tekstów historiograficznych, wyboru i zastosowania metod i narzędzi badawczych odpowiadających specyfice prowadzonych badań (K_U03, K_U05, K_U07), w tym także umiejętności tłumaczenia i wykorzystywania źródeł w języku starożytnym (K_U14). Osiągnięcie tych efektów w ciągu dwóch lat studiów II stopnia możliwe jest tylko przy odpowiednim przygotowaniu do badań, czyli przy kompetencjach wyjściowych, którymi z pewnością pochwalić się mogą absolwenci studiów I stopnia na kierunku historia i innych kierunkach związanych z dyscypliną historia, w mniejszym stopniu – absolwenci innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych (np. socjologii). Osiągnięcie wszystkich efektów kierunkowych sformułowanych dla studiów II stopnia przez absolwentów kierunków przypisanych do dyscyplin z nauk przyrodniczych czy ścisłych bez systemowego uzupełnienia braków (np. znajomości łaciny lub innego języka starożytnego) jest niemożliwe.

Efekty uczenia się sformułowane dla ocenianego kierunku na studiach I i II stopnia zakładają progres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uwzględniają komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na studiach I stopnia i na poziomie B2+ na studiach II stopnia. W zdecydowanej większości są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Pogłębionej refleksji wymaga jednak sformułowanie niektórych efektów

uczenia się na studiach pierwszego stopnia, wskazujące na podstawowy stopień opanowania wybranych faktów, pojęć, zjawisk oraz metod i teorii wyjaśniających zależności między nimi (np. K_W02, K_W06, K_W07), podczas gdy PRK przewiduje opanowanie tej wiedzy w stopniu zaawansowanym. Wydaje się zresztą, że absolwent szkoły średniej, szczególnie ten, który zdawał egzamin maturalny z historii zna „podstawową terminologię z zakresu historii (...)”, „zna i rozumie w stopniu elementarnym relacje i zależności pomiędzy przeszłością a aktualnymi wydarzeniami (...)”, „ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej historii”. Na studiach II stopnia niewielkiej korekty wymaga efekt K_U09, w którym dopuszczono zastąpienie jednej umiejętności inną, podczas gdy PRK wymaga opanowania ich obu. W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, na poziomie 7 oczekuje się bowiem „kierowania pracą zespołu” oraz współdziałania „z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmowania wiodącej roli w zespołach”. Tymczasem absolwent studiów magisterskich na kierunku historia w UMK w Toruniu „potrafi kierować pracą zespołu lub wykonywać zadania badawcze we współpracy z innymi członkami zespołu, w tym również reprezentującymi różne dyscypliny wiedzy”. „Lub” nie obliguje do opanowania obydwu umiejętności, zakłada się zatem, że tylko niektórzy absolwenci będą przygotowani do kierowania zespołem, czy wchodzenia w rolę wiodącą w zespole (o tym efekt K_U09 zupełnie milczy). Także efekt K_U11 nie w pełni odpowiada wymaganiom PRK zdefiniowanym dla poziomu 7. Kończący studia II stopnia powinien nie tylko wziąć udział w dyskusji naukowej i uzasadnić swoje stanowisko „wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak też poglądy reprezentantów różnych nurtów historiograficznych” (co odpowiada poziomowi 6), ale także „prowadzić debatę”. Wśród efektów uczenia się zdefiniowanych dla studiów I i II stopnia jedynie zasygnalizowano kształcenie wiedzy i kompetencji społecznych sprzyjających postawom przedsiębiorczym. Wymaganiu, by absolwent tych studiów znał „podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości” odpowiada bowiem efekt K_W18: „orientuje się w działalności i aktualnej ofercie współczesnych instytucji kultury, a zwłaszcza ośrodków upowszechniających i popularyzujących wiedzę historyczną”. Oczekiwaniu, by „myślał i działał w sposób przedsiębiorczy” – efekt K_K03: „potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania”. Kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały i w zdecydowanej większości możliwa jest w przypadku każdego studenta ich weryfikacja. Zastrzeżenia wzbudza wyłącznie efekt z obszaru kompetencji społecznych, przypisany do studiów II stopnia (K_K11), w którym połączono ze sobą dwie ważne postawy: dążenie do obiektywizmu w przekazie historycznym, które zweryfikować można podczas studiów na różne sposoby (w pracach pisemnych, podczas dyskusji, etc.) oraz wykazywanie „odwagi cywilnej w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy historycznej przez grupy narodowe, społeczne i polityczne”. Nie wydaje się możliwe, by każdy student ocenianego kierunku miał podczas studiów możliwość wykazania się taką postawą. Sposób sformułowania tego efektu każe sądzić, że nie chodzi o umiejętność polemiki z poglądami danych grup zapisanymi w źródłach historycznych (odwaga cywilna jest tu raczej zbędna), ale o gotowość do konfrontacji z przedstawicielami grup dopuszczającymi się takiej instrumentalizacji.

Efekty uczenia się przypisane poszczególnym przedmiotom w sylabusach, przedstawionych przez Uczelnię w doskonałej większości są właściwym uszczegółowieniem efektów kierunkowych, są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy. Zespół oceniający **rekomenduje** regularny przegląd wszystkich sylabusów, zdarzają się bowiem pojedyncze przypadki przypisywania do zajęć efektów kierunkowych (np. *dziedzictwo kulturowe średniowiecznej Europy, dziedzictwo antyku, historia kartografii i edycje źródeł kartograficznych*), w dodatku w liczbie niemożliwej do realizacji podczas semestralnych zajęć. Tak np. sylabus *vademecum badań historycznych* zapewnia, że student po zaliczeniu zajęć osiągnie 13 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, 10 efektów z umiejętności, 8 z kompetencji społecznych. Podobnie z zajęciami z *dziedzictwa kulturowego krajów niemieckojęzycznych*. Po 30 godz. zajęć student osiągnie 16 efektów kierunkowych z obszaru wiedzy i 13 efektów z zakresu umiejętności. Przypisywanie do zajęć efektów ogólnych, zdefiniowanych dla

kierunku studiów nie pozwala poinformować studentów w sposób jasny i rzeczowy, czego nauczą się w ramach danego przedmiotu. Mogą także wprowadzić ich w błąd. Zaliczając w pierwszym semestrze studiów I stopnia *vademecum badań historycznych* student może być przekonany, że zgodnie z zapisami w sylabusie osiągnął większość, bo 13 z 20 efektów z zakresu wiedzy, 10 z 16 efektów z zakresu umiejętności i aż 8 z 10 efektów odnoszących się do kompetencji społecznych, nie musi więc uczestniczyć w większości pozostałych zajęć, do których przypisano te same efekty uczenia się (dosłownie lub w postaci uszczegółowionej, specyficznej dla zajęć).

Na ocenianym kierunku studiów, zarówno na studiach I jak i II stopnia prowadzone jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie. Kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają jednak ogólnych efektów uczenia się zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Nie wszystkie też efekty szczegółowe zostały uwzględnione w sylabusach zajęć z grupy B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne), grupy C (podstawy dydaktyki i emisja głosu), grupy D (przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu), grupy E (przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu). W sylabusie *podstaw pedagogiki* (1202-H-PPG-S1) wymieniono szereg efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, ale są one bardzo luźno powiązane z efektami sformułowanymi w ww. rozporządzeniu. Bez pokrycia pozostały np. efekty: B.2.K.1. „Absolwent jest gotów do okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy” i B.2.K.2. „Absolwent jest gotów do profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej”. W sylabusie *pedagogiki* dla studiów II stopnia (1202-H-PED-S2) brak efektów w ogóle. Podobnie w sylabusie *podstaw psychologii* (1202 – H – PP-S1). Efekty sformułowane dla ćwiczeń z *psychologii* na studiach I i II stopnia w luźny sposób nawiązują do efektów szczegółowych określonych w standardzie kształcenia nauczycieli. Przykładowo w sylabusie *psychologii* (1202-H-PSY-S1) wskazano jeden efekt z zakresu kompetencji społecznych: „Student jest wrażliwy na potrzeby innych osób.”. Trudno uznać go za adekwatny do sformułowanych w rozporządzeniu efektów: B.1.K.1 „Absolwent jest gotów do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym” lub B.1.K.2 „Absolwent jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń psychologicznych”. Efekty uczenia się przypisane do zajęć z *podstaw dydaktyki* nie uwzględniają efektów szczegółowych oczekiwanych w ministerialnym rozporządzeniu. Bez pokrycia pozostają np. efekty z zakresu umiejętności: absolwent potrafi „C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej, C.U.3. dobrać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę ucznia, C.U.4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę, C.U.5 zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą do udziału w konkursie przedmiotowym (...), C.U.6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej”. Uspójnienia z zapisami rozporządzenia wymagają efekty uczenia się sformułowane w sylabusach przedmiotu *dydaktyka historii* na studiach I i na studiach II stopnia (1202-H-DH31-S1; 1202-H-DH21-S1; 1202-H-DH21-S2). Przykładowo efekt z zakresu kompetencji społecznych „pracuje w grupie” nie może być uznany za odpowiadający wskazanemu D.1.E.1.K.5. (absolwent jest gotowy do „kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów”), nie chodzi bowiem o pracę studenta w grupie, ale o pracę grupową ucznia, do czego przyszły nauczyciel powinien umieć go przygotować. Podobnie nie odpowiada temu efektowi zawarta w sylabusie deklaracja, że po ukończeniu zajęć student „dokonuje analizy swojego konspektu i broni jego koncepcji podczas dyskusji w grupie ćwiczeniowej”. Nowe efekty powinny znaleźć się w sylabusie *dydaktyki historii* (1202-H-DH-12-S2) i *dydaktyki wos* (1202-H-DWOS12-S2) na studiach II stopnia. Obecne powiązane są bowiem z efektami kierunkowymi i nie odnoszą się do szczegółowych efektów z rozporządzenia o standardach kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku historia prowadzonym przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu na Wydziale Nauk Historycznym, w Instytucie Historii i Archiwistyki są zgodne z misją i strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinie historia, do której kierunek jest przyporządkowany. Są także powiązane z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi w zakresie wszystkich epok historycznych. Odpowiadają na potrzeby studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego oraz są z nimi konsultowane. Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają koncepcji i celom kształcenia, Polskiej Ramie Kwalifikacji, dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek studiów oraz ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Opisują, w sposób trafny, specyficzny i w większości realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów. Zespół oceniający wskazał jednak na wybrane efekty wymagające pogłębionej refleksji w kontekście prowadzonej przez Jednostkę polityki rekrutacyjnej na studia II stopnia. W zdecydowanej większości efekty kierunkowe zostały właściwie uszczegółowione na poziomie przedmiotów, są specyficzne, możliwe do realizacji i rzetelnej weryfikacji. Na ocenianym kierunku studiów prowadzi się kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela historii i wos w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają jednak ogólnych efektów uczenia się sformułowanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Dostosowania do rozporządzenia wymagają także efekty zdefiniowane dla zajęć oferowanych w ramach specjalności *nauczycielskiej*. W żadnej z grup zajęć (B, C, D, E) nie uwzględniono w pełni szczegółowych efektów uczenia się określonych w ww. rozporządzeniu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Należy powiązać efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku studiów z ogólnymi efektami uczenia się sformułowanymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela,
2. Należy powiązać efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć przygotowujących do zawodu nauczyciela ze szczegółowymi efektami uczenia się sformułowanymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Studia pierwszego stopnia na ocenianym kierunku trwają 6 semestrów i obejmują 1835 godzin zajęć dydaktycznych. Jeżeli student wybierze specjalność *nauczycielską* łączna liczba godzin zajęć wynosi 1865. Program studiów składa się z przedmiotów obowiązkowych, realizowanych w tym samym wymiarze przez wszystkich studentów oraz z przedmiotów oferowanych w ramach wybranej przez studenta specjalności. UMK w Toruniu oferuje studentom historii studiów pierwszego stopnia cztery specjalności: *dziedzictwo kulturowe Europy, historię regionalną, historię w mediach i administracji*, specjalność *nauczycielską* w zakresie nauczania historii. Wybierający tę ostatnią mogą dodatkowo (poza programem studiów) skorzystać z oferty zdobycia dodatkowych uprawnień zawodowych – nauczyciela drugiego przedmiotu tj. wiedzy o społeczeństwie. Kluczową grupę wśród przedmiotów obowiązkowych tworzą przedmioty kierunkowe, do których należą: zajęcia warsztatowe (*vademecum*

badan historycznych i proseminarium) wprowadzenie do historii i nauki pomocnicze historii, zajęcia obejmujące treści z zakresu wszystkich epok historycznych, realizowane w porządku chronologicznym, *historia historiografii, etyka badań historycznych, zajęcia terenowe i seminarium dyplomowe*. Przygotowaniu do badań historycznych towarzyszy doskonalenie biegłości językowej w zakresie języka nowożytnego (*lektorat* w wymiarze 120 godz.), nauka języka łacińskiego (*lektorat* w wymiarze 120 godz.), rozwijanie umiejętności posługiwania się narzędziami informatycznymi (*technologia informacyjna* w wymiarze 30 godz.) oraz poszerzanie wiedzy z zakresu innych dyscyplin w ramach zajęć ogólnowydziałowych i ogólnouniwersyteckich oraz zajęć z oferty Instytutu Filozofii. Studia drugiego stopnia na ocenianym kierunku trwają cztery semestry i obejmują łącznie 840 godzin dydaktycznych zajęć, a na specjalności *nauczycielskiej* w zakresie nauczania historii o pięć godzin więcej. Konstrukcja programu studiów jest analogiczna do tej ze studiów licencjackich. Studenci zrealizować muszą przedmioty obowiązkowe z tzw. kanonu oraz przedmioty oferowane w ramach jednej z czterech specjalności: *historia stosowana – edytorstwo historyczne, historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna, studia polsko-niemieckie* oraz specjalność *nauczycielska* w zakresie nauczania historii. Dodatkowo osoby przygotowujące się do zawodu nauczyciela poza programem studiów mogą zdobyć uprawnienia do nauczania drugiego przedmiotu tj. wiedzy o społeczeństwie. Dostęp do specjalności *nauczycielskiej* na studiach drugiego stopnia – zgodnie z przepisami prawa - jest ograniczony do absolwentów studiów pierwszego stopnia na kierunku historia, którzy podczas studiów licencjackich zostali przygotowani do nauczania w szkole podstawowej. Kluczową część przedmiotów obowiązkowych, pogłębiających wiedzę w zakresie studiowanej dyscypliny i nauk pokrewnych oraz rozwijających umiejętności badawcze tworzą: *metodologia historii, historiozofia, dzieje cywilizacji, zajęcia z warsztatu naukowego historyka, antropologia kulturowa, statystyka i demografia, seminarium dyplomowe*. Zajęciom związanym z prowadzeniem badań historycznych towarzyszy m.in. doskonalenie umiejętności informatycznych (*informatyka historyczna*) oraz biegłości językowej w zakresie języka nowożytnego w ramach *lektoratu* oraz *translatorium z języka nowożytnego* (o ile student takie *translatorium* wybierze) lub języka łacińskiego w ramach *translatorium z języka łacińskiego*, jeśli takiego właśnie wyboru student dokona. Możliwość zrealizowania w ciągu dwóch lat studiów magisterskich wyłącznie *translatorium z języka nowożytnego* oznacza nieuczestniczenie studenta w żadnych zajęciach poświęconych umiejętności tłumaczenia tekstów łacińskich. Tak skonstruowany program nie gwarantuje zatem możliwości osiągnięcia przez wszystkich studentów kierunku historia pełnego efektu K_U14: „(student) tłumaczy, objaśnia i wykorzystuje w badaniach teksty źródłowe w języku starożytnym i języku nowożytnym występującym w źródłach historycznych”, zwłaszcza jeśli zgodnie z prowadzoną polityką rekrutacyjną na studia drugiego stopnia przyjęty zostanie absolwentów innego kierunku studiów bez znajomości języka łacińskiego (lub innego starożytnego) w ogóle. Efekt ten będzie także trudny do osiągnięcia dla osoby, która kontynuuje studia na kierunku historia, ale nie wybrała *translatorium z języka łacińskiego*. Oczekiwany progres w umiejętności tłumaczenia i analizowania tekstów źródłowych w języku starożytnym w stosunku do studiów pierwszego stopnia (na co wskazuje porównanie z efektem K_U12 zdefiniowanym dla studiów na poziomie 6 PRK: „tłumaczy i objaśnia proste teksty źródłowe w języku starożytnym i języku nowożytnym występującym w źródłach historycznych”) będzie musiała osiągnąć całkowicie samodzielnie, bez żadnego systemowego wsparcia ze strony Uczelni.

Treści kształcenia opisane w sylabusach zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia (z nielicznymi tylko wyjątkami) odpowiadają efektom uczenia się przypisanym do zajęć lub grup zajęć, uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie historia oraz w zakresie nauk pokrewnych. Zapewniają też uzyskanie wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Uzgodnienia treści kształcenia z efektami uczenia się wymagają wyłącznie te sylabusy, w których przedmiotom przypisano efekty ogólne zdefiniowane dla całego programu studiów, o czym wspomniano w opisie kryterium 1.

Treści programowe specjalności *nauczycielskiej* na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniają wszystkich treści kształcenia wymienionych w rozporządzeniu Ministra Nauki

i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Istotne braki dotyczą grupy zajęć B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne). W zakresie psychologii brak wśród treści kształcenia zagadnień wymienionych w pkt. B.2.W.5., B.2.W.6, B.2.W.7, np. „specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania”, „ocena skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania”, „wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia”. W zakresie pedagogiki brak treści związanych m.in. z organizacją i funkcjonowaniem systemu oświaty, prawem oświatowym (pkt. B.2.W.1) oraz prawną odpowiedzialnością „opiekuna, nauczyciela, wychowawcy za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia uczniów” (pkt. B.2.W.2). Należy jednak zastrzec, że zespół oceniający PKA nie otrzymał sylabusu zajęć z pedagogiki (30 godz.) oferowanych na studiach pierwszego stopnia. Treści, o którym mowa w sylabusach bywają też nieaktualne. W opisach zajęć z psychologii i z pedagogiki na studiach drugiego stopnia mowa jest o przygotowaniu do nauczania na III i IV etapie edukacyjnym, co nie koresponduje z obowiązującym obecnie systemem edukacyjnym. Rozważenia wymaga także ulokowanie w programie studiów drugiego stopnia treści odpowiadających wymaganiom podstawy programowej wiedzy o społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej. Z brzmienia rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - pkt. 1.4. wynika, że program studiów winien zapewniać osiągnięcie „efektów uczenia się obejmujących wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom (...) podstawy programowej przedmiotu nauczania (...)”. Zatem zajęcia z grupy A2, zapewniające przygotowanie merytoryczne do nauczania wiedzy o społeczeństwie, do których należą: *historia społeczna Polski w XX wieku na tle powszechnym, problemy współczesnego świata, myśl ekonomiczno-społeczna we współczesnym świecie, historia i współczesność komunikacji społecznej w Polsce, globalizacja i nowy nieporządek świata* winny być realizowane w ramach programu studiów na kierunku historia, nie zaś w ofercie dodatkowej.

Sekwencja zajęć na obu poziomach studiów oraz łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Za właściwą uznać należy także liczbę godzin zajęć przypisaną do poszczególnych przedmiotów, w tym także realizowanych w ramach specjalności *nauczycielskiej*. Zastrzeżenia budzi jedynie przewidziana programem studiów drugiego stopnia liczba godzin zajęć służących doskonaleniu kompetencji językowych. W zależności od wyboru studenta może ona wynosić 30 lub 90 godz.. Jeśli student zdecyduje się na *translatorium z języka nowożytnego*, to osiągnięcie poziomu B2+ z tego języka nie będzie zadaniem trudnym, bowiem student skorzysta wówczas z 90 godz. dydaktycznych (30 godz. *lektoratu* i 60 godz. *translatorium*). Jeśli jednak wybierze *translatorium z języka łacińskiego* (60 godz.), to poziom B2+ oznaczający umiejętność czytania ze zrozumieniem obszernych tekstów specjalistycznych, słuchania ze zrozumieniem wykładów i innych wystąpień akademickich, uczestniczenia w dyskusji na tematy specjalistyczne, formułowania przejrzystych i rzeczowych wypowiedzi pisemnych na tematy naukowe będzie musiał osiągnąć po zaledwie 30 godz. *lektoratu*. W opinii zespołu oceniającego PKA taka liczba godzin zajęć jest niewystarczająca. Dowodzą tego także wypowiedzi nauczycieli akademickich, którzy na spotkaniu z zespołem oceniającym wskazywali na zbyt niskie kompetencje językowe studentów jako na istotny problem utrudniający kształcenie i włączanie studentów do badań naukowych z zakresu historii powszechnej.

Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia program kształcenia umożliwia wybór zajęć, którym łącznie przypisano więcej punktów ECTS niż wymagane 30% liczby wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie. Studenci mają możliwość wyboru lektoratów, wykładów ogólnouniwersyteckich i wydziałowych, seminariów dyplomowych oraz specjalności. Te dwa ostatnie elementy, a w szczególności wybór specjalności przygotowujących do

prowadzenia badań w danym obszarze i działalności zawodowej decydują o kształtowaniu indywidualnych ścieżek naukowych studentów. Z tego względu – zdaniem studentów ocenianego kierunku – decyzja o wyborze specjalności powinna być podejmowana później niż na etapie immatrykulacji. Zespół oceniający PKA podziela tę opinię i **rekomenduje** przesunięcie decyzji o wyborze specjalności przynajmniej o semestr, tak by studenci mogli najpierw poznać specyfikę studiów historycznych, przynajmniej wstępnie rozpoznać swoje zainteresowania i predyspozycje, przeanalizować program oferowanych specjalności korzystając z możliwości konsultacji z nauczycielami akademickimi i doświadczeń starszych kolegów i koleżanek.

Program studiów na kierunku historia obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością badawczą w dyscyplinie historia, do której przyporządkowano kierunek studiów w wymiarze punktów ECTS wymagany przepisami prawa, przewiduje także zajęcia z dziedziny nauk społecznych, ale ich wymiar jest różny w zależności od wybranej przez studenta specjalności. Na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalności *historia w mediach i administracji* studenci realizują dwa przedmioty z nauk społecznych: *administracja publiczna, wstęp do komunikacji społecznej*, którym łącznie przypisano 6 punktów ECTS, w ramach specjalności *nauczycielskiej* w zakresie nauczania historii - *podstawy psychologii, psychologię, podstawy pedagogiki, pedagogikę*, którym łącznie przypisano 8 punktów ECTS, w ramach specjalności *dziedzictwo kulturowe Europy i historia regionalna* nie realizują żadnych przedmiotów z nauk społecznych. Możliwe, że wybierają je w ramach obowiązkowych wykładów ogólnouniwersyteckich, ale program studiów ich do tego nie obliguje. W ten sposób mogą zresztą uzyskać zaledwie 2 punkty ECTS, podczas gdy rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów wymaga min. 5 pkt ECTS z nauk społecznych. Problemu nie rozwiązuje ani obowiązkowy wykład ogólnowydziałowy, oferowany jest bowiem przez Wydział Nauk Humanistycznych, ani obowiązkowa dla wszystkich studentów *geografia historyczna* jako nauka pomocnicza historii. Na studiach drugiego stopnia wszyscy studenci zobowiązani są do zaliczenia *statystyki i demografii* o łącznej liczbie 7 pkt ECTS.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie historia, do której przyporządkowany jest kierunek studiów to zdaniem uczelni na studiach I stopnia 180 punktów ECTS (na specjalności *nauczycielskiej* 175), na studiach II stopnia od 110 do 116 punktów ECTS w zależności od specjalności. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** ponowne oszacowanie tych wartości. Skoro, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w programie studiów historycznych min. 5 punktów ECTS musi być przypisana do zajęć z nauk społecznych, to łączna liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów I stopnia (180 punktów ECTS) nie może być przyporządkowana wyłącznie zajęciom z historii. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że studenci studiów I stopnia zobowiązani są do zaliczenia zajęć ogólnouniwersyteckich, zajęć z *technologii informacyjnej, języka łacińskiego, języka obcego*, zajęć oferowanych przez Instytut Filozofii, a studenci studiów II stopnia do zaliczenia *translatorium* z języka łacińskiego lub nowożytnego, *antropologii kulturowej, wykładu ogólnouniwersyteckiego*. Trudno zajęcia te jednoznacznie przyporządkować do dyscypliny historia.

Na ocenianym kierunku studiów nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zespół oceniający PKA zachęca do wprowadzenia elementów kształcenia zdalnego do programu studiów, co ułatwiłoby studentom łączenie studiów z innymi obowiązkami pozauniwersyteckimi oraz wzmacniało cenione na rynku pracy kompetencje informatyczne.

Zarówno czas trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia, jaki i nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów na obu poziomach (180 pkt ECTS na studiach licencjackich i 120 pkt ECTS na studiach magisterskich) zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć nie wzbudza wątpliwości, ale sposób ich oszacowania wydaje się błędny. W wielu sylabusach

(np. *Imperium Cezarów*, *świat historyków greckich*, *historia średniowiecza Polski*, *historia nowożytna Polski*, *historia nowożytna powszechna*, *historia Polski XIX wieku*, *historia powszechna XIX wieku*, *historia XX wieku*) zawyżono - zdaniem zespołu oceniającego PKA - liczbę godzin przeznaczoną na indywidualne konsultacje. Niemożliwe jest bowiem, by każdy student uczęszczający na dane zajęcia odbywał dodatkowo 30 godz. konsultacji z prowadzącym je nauczycielem akademickim. Nie zmieściłoby się to ani w kalendarzu wykładowcy, który realizując swoje pensum ma rocznie pod opieką przeciętnie ok. 100 studentów, ani w kalendarzu studenta, który tylko w jednym semestrze uczestniczy w kilkunastu zajęciach. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** urealnienie tych szacunków poprzez chociażby zmniejszenie wartości 1 pkt ECTS do ustawowych 25 godzin dydaktycznych.

Zajęcia na kierunku historia na obu poziomach studiów prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, seminariów i lektoratów. Dodatkowo na studiach licencjackich studenci uczestniczą w zajęciach terenowych. Zarówno w ramach tzw. kanonu, jak i w programie specjalności dominują formy wymagające aktywnego udziału studentów. Na studiach pierwszego stopnia stanowią one 1175 godz. zajęć obowiązuje wszystkich studentów (605 godz. ćwiczeń, 240 godz. laboratoriów, 240 godz. lektoratów języka nowożytnego i starożytnego, 60 godz. seminariów, 30 godz. zajęć terenowych) oraz od 225 do 360 godz. zajęć w ramach specjalności. Na studiach drugiego stopnia – 570 godz. zajęć z programu obligatoryjnego (330 godz. ćwiczeń, 120 godz. seminariów, 90 godz. laboratoriów i 30 godz. lektoratu) i od 120 do 265 godz. w ramach specjalności. Dobór formy zajęć w zdecydowanej większości przedmiotów jest właściwy i stwarza odpowiednie warunki do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zastrzeżenia wzbudza jedynie udział wykładów i ćwiczeń w zajęciach z grupy B na specjalności *nauczycielskiej*. W realizowanym na kierunku historia kształceniu przygotowującym do zawodu nauczyciela ogół zajęć z *psychologii* i *pedagogiki* realizowanych jest w tych dwóch formach, podczas gdy rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela wymaga, by wykłady i ćwiczenia nie przekraczały 2/3 godzin zajęć. Pozostałe godziny winny być „zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych” (pkt. 3.2.). W Zarządzeniu nr 14 Rektora UMK w Toruniu z dnia 7 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia nauczycieli na studiach wyższych, przedstawiono sposób interpretacji tego przepisu, która zdaniem zespołu oceniającego PKA nie odpowiada intencjom ustawodawcy. Uczelnia przyjęła bowiem, że 140 godz. zajęć odbywa się w formie wykładów i ćwiczeń, zaś 70 godz. to praktyki w wymiarze 30 godz. i zajęcia zintegrowane z realizacją praktyk w wymiarze 40 godz., które można zrealizować „w ramach ćwiczeń z psychologii (20 godz.) i w ramach ćwiczeń z pedagogiki (30 godz.)”. Nadając zajęciom zintegrowanym formę ćwiczeń i wykładów Uczelnia przekroczyła dopuszczoną rozporządzeniem liczbę godzin przeznaczonych na te formy zajęć w grupie B i tym samym całość zajęć w grupie B realizuje za pomocą wykładów, ćwiczeń i praktyk.

W stosowanych na UMK w Toruniu sylabusach dużą wagę przywiązuje się do profesjonalnego opisu stosowanych metod dydaktycznych. Prowadzący zajęcia mogą wybierać spośród szerokiego katalogu metod uporządkowanych w formularzu sylabusu w trzy grupy: „metody podające”, „metody eksponujące” i „metody poszukujące” i jak deklarowali podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA czynią to chętnie, choć niekiedy na wyrost. Nie ze wszystkich bowiem metod w rzeczywistości korzystają (np. z metody okrągłego stołu czy projektu). Także studenci potwierdzili, że zbiór metod dydaktycznych praktykowanych podczas zajęć nie jest aż tak bogaty, jak wskazywałyby na to sylabusy, choć w zupełności wystarczający ich zdaniem do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Na wykładach prowadzący najczęściej wzbogacają swoją wypowiedź prezentacją multimedialną bądź włączają do zajęć elementy dyskusji (wykład konwersatoryjny). Na ćwiczeniach, podczas seminariów i proseminariów dominuje dyskusja i analiza tekstów, stosowane są także pogadanka, prezentacja z użyciem multimedii, ćwiczenia indywidualne i grupowe, przygotowanie referatu. Zdecydowanie rzadziej wykładowcy sięgają po metodę projektu, sporadycznie też stosuje się analizę przypadku czy analizę SWOT. Metody te, zgodne z formami zajęć umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w pracach badawczych, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, podczas lektoratów i translatorów

umożliwiają uzyskanie kompetencji językowych na pożądanym poziomie, pozwalają też studentom na osiągnięcie niemal wszystkich efektów uczenia się. Wątpliwości wzbudza jedynie możliwość osiągnięcia przez wszystkich studentów studiów pierwszego stopnia unikatowego efektu, odróżniającego studia historyczne w UMK od innych studiów na kierunku historia w Polsce. Chodzi o efekt z obszaru umiejętności K_U08: „(student) potrafi realizować zadania badawcze i popularyzatorskie stosując metodę projektu”. W programie studiów efekt ten przypisano do sześciu grup przedmiotów obligatoryjnych dla wszystkich studentów: grupa V *historia średniowiecza*, grupa VI *historia nowożytna*, grupa VII *historia XIX wieku*, grupa VIII *historia XX wieku*, grupa IX *technologia informacyjna*, grupa X *zajęcia terenowe*, ale tylko w przypadku tej ostatniej przewidziano projekt jako metodę dydaktyczną oraz dodatkowo jako metodę weryfikacji efektów uczenia się. Sylabus *zajęć terenowych* założenia tego w pełni nie potwierdza – projekt jest tu bowiem wymieniany wyłącznie jako jedna z wielu metod dydaktycznych („inscenizacja, pokaz, opis, wykład konwersatoryjny, pogadanka, opowiadanie, metoda ćwiczeniowa, giełda pomysłów, projekt”). W przypadku pozostałych ww. grup program studiów nie przewiduje projektu ani jako metody kształcenia, ani jako narzędzia sprawdzenia efektów uczenia się. Wątpliwe jest zatem, by wszyscy studenci uczestniczący w obowiązkowym przedmiocie *zajęcia terenowe* mieli szansę w ciągu 30 godz. zajęć opanować metodę projektu tak, by „realizować zadania badawcze i popularyzatorskie”, zwłaszcza że „aktywne uczestnictwo w zajęciach” oraz „przygotowanie prelekcji na temat obiektu” stosowane jako metoda weryfikacji efektów uczenia się umiejętności tej nie zweryfikują. Efekt K_U08 został w programie studiów przypisany także wszystkim czterem specjalnościom, ale tylko sylabusy specjalności *historia w mediach i administracji*, a w szczególności specjalności *nauczycielskiej w zakresie historii* potwierdzają, że wykorzystywanie metody projektu jest ćwiczone i oceniane. Na podstawie analizy programu studiów i przedłożonych sylabusów oraz dyskusji z nauczycielami akademickimi i studentami przeprowadzonych podczas wizytacji zespół oceniający PKA stwierdza, że wyłącznie studenci tych dwóch specjalności mają szansę opanować umiejętność realizowania zadań badawczych i popularyzatorskich metodą projektu, pozostali tego efektu nie osiągają.

Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia praktyki zawodowe występują wyłącznie w programie specjalności nauczycielskiej. Zespół oceniający PKA zachęca do poważnego rozważenia możliwości wprowadzenia praktyk do programu pozostałych specjalności. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrażali bardzo dobre opinie o programie stażowym realizowanym w ramach POWER, podkreślali znaczenie praktyk dla poznania własnych predyspozycji zawodowych i specyfiki pracy w poszczególnych branżach/instytucjach, ale zastrzegali, że byłiby zainteresowani jedynie dobrze zorganizowanymi praktykami, podczas których mogliby nauczyć się umiejętności praktycznych uzupełniających kształcenie akademickie, a czas przeznaczany na praktyki byłby efektywnie wykorzystywany. Na wzmocnienie kształcenia praktycznego w środowisku zawodowym skorzystałyby z pewnością specjalności skoncentrowane na wykorzystaniu wiedzy i warsztatu historycznego w działalności zawodowej, a więc *historia w mediach i administracji*, *historia stosowana – edytorstwo historyczne*, *historia stosowana – krajoznawstwo i turystyka historyczna*.

Studenci przygotowujący się do zawodu nauczyciela historii zobowiązani są w ciągu studiów pierwszego i drugiego stopnia studiów do odbycia *praktyk pedagogicznych* oraz *praktyk przedmiotowych z historii* w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Ich wymiar jest zgodny z standardem określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i zapewnia możliwość osiągnięcia efektów uczenia się określonych w tym dokumencie dla praktyk w grupie B i D. *Praktyki pedagogiczne* obejmują łącznie 45 godz., w tym 30 w szkole podstawowej i 15 w szkole ponadpodstawowej. *Praktyki przedmiotowe* realizowane są łącznie w minimalnym wymiarze 120 godz., po połowie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Studenci historii, którzy skorzystają z możliwości uzyskania uprawnień do nauczania wos jako drugiego przedmiotu w ramach dodatkowej specjalności, oferowanej poza programem studiów zobowiązani są dodatkowo do odbycia 90 godz. *praktyk przedmiotowych*, także realizowanych w równych częściach w szkole

podstawowej i ponadpodstawowej. Zgodnie z Zarządzeniem nr 14 Rektora UMK w Toruniu z dnia 7 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia nauczycieli na studiach wyższych koordynacją *praktyk pedagogicznych* zajmuje się nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia z grupy B, czyli związany z Wydziałem Filozofii i Nauk Społecznych, odpowiedzialnym za całość przygotowania psychologiczno-pedagogicznego. Uczelnia nie przedstawiła żadnego dokumentu regulującego sposób odbywania i zaliczania praktyk pedagogicznych. Zespół oceniający PKA dysponował tylko dwoma sylabusami tych praktyk, odbywanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia, ale wobec braku sylabusów dedykowanych Instytutowi Historii i Archiwistyki przygotowanych dla innych jednostek (Wydziału Teologicznego i Wydziału Matematyki i Informatyki). Efekty uczenia się przypisane *praktyce pedagogicznej* w szkole podstawowej w sylabusie Wydziału Teologicznego nie uwzględniają efektów wymaganych od praktyk w standardach kształcenia nauczycieli i nie wszystkie odpowiadają celom praktyki. To nie *praktyka pedagogiczna* powinna wyposażać studenta w „wiedzę o podstawowych nurtach i teoriach wychowania”, „psychologicznych i filozoficznych podstawach kształcenia”, „podstawach pedagogiki i dydaktyki ogólnej”. Bez tej wiedzy student nie powinien być do praktyki pedagogicznej dopuszczony. Efektem oczekiwanym, a nieuwzględnionym w sylabusie praktyki pedagogicznej dla szkoły podstawowej jest m.in. znajomość „organizacji, statutu i planu pracy szkoły, programu wychowawczo-profilaktycznego oraz programu realizacji doradztwa zawodowego” (B.3.W.2.), „zasad zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią” (B.3.W.3) czy umiejętność „wyciągania wniosków, w miarę możliwości z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas” (B.3.U.3.). W przypadku praktyki pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej cele, efekty uczenia się i treści programowe opisane w sylabusie przygotowanym dla Wydziału Matematyki i Informatyki zgodne są z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Cele, sposób organizacji, zasady odbywania i zaliczania praktyk przedmiotowych z historii i woś oraz obowiązki opiekunów tych praktyk określa dostępne na stronie internetowej Wydziału Zarządzenie nr 9-2019/2020 Dziekana Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 13 stycznia 2020 r. w sprawie zasad odbywania obligatoryjnych praktyk studenckich przez studentów kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk Historycznych UMK w Toruniu wraz z załącznikami nr 3-6, w których zawarte zostały Regulaminy i programy praktyk przedmiotowo-metodycznych (tzw. ciągłych) dla każdego przedmiotu (historia i woś) i każdego poziomu kształcenia osobno. Wybór miejsca praktyki należy do studenta, który może skorzystać z oferty praktyk przedstawionej przez Uczelnię w postaci listy szkół współpracujących z opiekunem praktyk lub oferty Biura Karier, ale może także zaproponować szkołę wytypowaną przez siebie. Po zaakceptowaniu miejsca praktyk przez opiekuna następuje formalne skierowanie studenta na praktykę powiązane z zawarciem umowy między Dziekanem ds. studenckich WNH UMK a dyrekcją szkoły. Wraz ze skierowaniem na praktykę przekazywany jest szkole „Regulamin i program praktyk przedmiotowo-metodycznych”, w którym określono czas trwania praktyki, liczbę lekcji obserwowanych, liczbę lekcji prowadzonych, minimalną liczbę konspektów, zakres wymaganych czynności (w tym m.in. przeprowadzenie analizy dokumentacji pracy szkoły, dokumentacji nauczyciela historii, rozmowy z dyrektorem szkoły, kierownikiem biblioteki szkolnej, analizy zeszytów przedmiotowych uczniów) oraz sposób ewaluacji praktyki. Z analizy przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji wynika, że dobór miejsc odbywania praktyk przedmiotowych oraz dostępne tam infrastruktura i wyposażenie są zgodne z celami praktyk i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Podstawą zaliczenia praktyk jest wypełniony dzienniczek praktyk, zawierający opinię szkolnego opiekuna praktyk i proponowaną przez niego ocenę, sprawdzone arkusze obserwacji i konspekty lekcji, sprawozdania z wywiadów oraz *Karta z przebiegu praktyki nauczycielskiej*, w której opiekun praktyk z ramienia Uczelni potwierdza osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Efekty te różnią się jednak od tych sformułowanych

w sylabusach praktyk przedmiotowych. Praktykom w *Karcie z przebiegu praktyki nauczycielskiej* przypisano bowiem nie tylko efekty określone dla praktyk zawodowych w grupie D określonej w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, ale także wybrane efekty kierunkowe. Nie są one jednak specyficzne, a ich osiągnięcie podczas trwania praktyk wydaje się niemożliwe i niezupełnie zasadne. Nie można bowiem oczekiwać, że po ukończeniu praktyk w szkole podstawowej, odbywanych po ukończeniu drugiego roku studiów, student będzie „znał wybrane zagadnienia historii powszechnej (w zakresie pięciu głównych epok historycznych) w ujęciu chronologicznym i tematycznym”, „wykazywał znajomość historii porównawczej Europy”, „znał powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi” czy umiał „zdefiniować i zastosować w mowie i w piśmie podstawową terminologię w zakresie historii i nauk pokrewnych zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji wiedzy historycznej”. W sylabusach praktyk efekty uczenia się powiązano wyłącznie z efektami określonymi w standardach kształcenia nauczyciela, ale sformułowano je w sposób znacząco odmienny od tych zapisanych w *Karcie z przebiegu praktyki nauczycielskiej*. Można zatem stwierdzić, że *Karta z przebiegu praktyki nauczycielskiej* może posłużyć do weryfikacji efektów określonych w Regulaminie i programie praktyk, ale jest nieprzydatna przy weryfikacji efektów zdefiniowanych w sylabusie praktyk. Konieczne jest więc ponowne zdefiniowanie efektów uczenia się dla praktyk przedmiotowych, uporządkowanie zapisów w sylabusach i innych dokumentach regulujących realizację praktyk oraz dostosowanie do nich narzędzi weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Należy przy tym zaznaczyć, że stosowane od lat w IHiA arkusze hospitacji, konspekty lekcji, sprawozdania z przeprowadzonych wywiadów oraz sumiennie wypełniane przez studentów dzienniczki praktyk pozwalają stwierdzić, że zasadnicze cele praktyk na specjalności *nauczycielskiej* są osiągalne, a kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk umożliwiają prawidłową ich realizację. Organizacja procesu kształcenia, tj. rozplanowanie zajęć oraz harmonogram egzaminów i zaliczeń jest zgodna z higieną pracy, zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku studiów uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie historia oraz wyniki działalności naukowej w tej dyscyplinie, prowadzonej na Wydziale Nauk Historycznych UMK. W zdecydowanej większości są także zgodne ze specyficznymi, określonymi dla zajęć lub grup zajęć efektami uczenia się. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, liczba godzin przypisana do poszczególnych zajęć, ich sekwencja i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie niemal wszystkich efektów uczenia się. Konieczność wyboru na studiach drugiego stopnia między *translatorium z języka łacińskiego* i *translatorium z języka nowożytnego* sprawia, że niemożliwy do osiągnięcia w pełni jest – w zależności od dokonanego wyboru – efekt K_U14: „(student) tłumaczy, objaśnia i wykorzystuje w badaniach teksty źródłowe w języku starożytnym i języku nowożytnym występującym w źródłach historycznych” lub efekt K_U17: „(student) ma umiejętności językowe w zakresie przynajmniej jednego języka obcego zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Stosowane na historii metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie kształcenia, sprzyjają dostosowaniu procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, w szczególności studentów z niepełnosprawnością oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zdecydowanej większości efektów uczenia się. Niekonsekwentne wprowadzone do programu studiów pierwszego stopnia i realizowane w praktyce dydaktycznej kształcenie metodą projektu nie pozwala wszystkim studentom na

osiągnięcie efektu K_U08: „(student) potrafi realizować zadania badawcze i popularyzatorskie stosując metodę projektu”. Na ocenianym kierunku studiów prowadzone jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela historii - w ramach programu studiów i wiedzy o społeczeństwie - w ofercie dodatkowej, poza programem studiów. Spośród wszystkich grup zajęć wymienionych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zastrzeżenia budzi realizacja zajęć z grupy B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne). Treści programowe przypisane do zajęć z *pedagogiki* i *psychologii* nie uwzględniają zapisów ww. rozporządzenia, wątpliwości wzbudza także forma zajęć zintegrowanych z praktykami, które wbrew standardom realizowane są w formie ćwiczeń i wykładów. Praktyki zawodowe są obowiązkowym elementem programu specjalności nauczycielskiej. Ich organizacja, w tym formalna strona tego procesu, dobór miejsc praktyk i dostępna tam infrastruktura, kompetencje opiekunów praktyk, wymiar praktyk i ich ulokowanie w programie studiów, przypisana im liczba punktów ECTS nie wzbudzają żadnych wątpliwości. Zespół oceniający PKA stwierdził jednak brak sylabusów *praktyk pedagogicznych* dla kierunku historia oraz znaczące rozbieżności pomiędzy sylabusami praktyk przedmiotowych a regulaminami i programami praktyk, określonymi zarządzeniem Dziekana WNH, dotyczące oczekiwanych efektów uczenia się i ich odniesienia do efektów określonych w standardach kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela oraz do efektów zdefiniowanych dla kierunku studiów. W efekcie nie wszystkie narzędzia weryfikacji efektów uczenia się uznać można za adekwatne i przydatne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Należy skorygować program studiów drugiego stopnia tak, by zapewniał osiągnięcie efektu K_U14 „(student) tłumaczy, objaśnia i wykorzystuje w badaniach teksty źródłowe w języku starożytnym i języku nowożytnym występującym w źródłach historycznych” w zakresie języka starożytnego przez wszystkich studentów.
2. Należy zapewnić wszystkim studentom studiów drugiego stopnia taką samą liczbę godzin zajęć z języka obcego, pozwalającą osiągnąć wymagany poziom biegłości językowej B2+.
3. Należy dostosować treści kształcenia na specjalności nauczycielskiej w grupie zajęć B do wymagań rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
4. Należy zapewnić wszystkim studentom studiów pierwszego stopnia możliwość osiągnięcia efektu K_U08: (student) potrafi realizować zadania badawcze i popularyzatorskie stosując metodę projektu” poprzez zastosowanie metody projektu jako metody dydaktycznej i metody weryfikacji efektów uczenia się na zajęciach w ramach wszystkich specjalności.
5. Należy sformułować efekty uczenia się i treści programowe dla *praktyk pedagogicznych* realizowanych przez studentów historii, zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i dostosować do nich narzędzia weryfikacji.
6. Należy ponownie zdefiniować efekty uczenia się dla praktyk przedmiotowych, uporządkować sposób ich zapisu w sylabusach i innych dokumentach regulujących realizację praktyk oraz dostosować do nich narzędzia weryfikacji.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia I i II stopnia na kierunku historia odbywa się na podstawie Uchwały Senatu UMK w Toruniu. Warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne dostępne są w systemie IRK, do którego odsyła kandydatów na studia zarówno strona Uczelni, jak i Wydziału Nauk Historycznych oraz Instytutu Historii i Archiwistyki. Zasady te są przejrzyste i bezstronne, gwarantują kandydatom równe szanse w staraniach o przyjęcie na oceniany kierunek studiów. Osobom z niepełnosprawnością zapewniają też pełny udział w procesie rekrutacyjnym.

Podstawą rekrutacji na studia licencjackie jest konkurs świadectw maturalnych, w którym brane są pod uwagę wyniki pisemnego egzaminu maturalnego z wybranego przedmiotu: języka polskiego, języka obcego, historii, historii sztuki, wos, geografii, filozofii, matematyki, fizyki, biologii, chemii, fizyki z astronomią, informatyki. Zasady rekrutacji promują poziom rozszerzony egzaminów maturalnych, każdy wynik z egzaminu maturalnego, zdawanego na poziomie rozszerzonym mnożony jest przez współczynnik 1,0, zaś z egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym przez 0,5. Tak duży katalog przedmiotów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym z pewnością maksymalnie poszerza grono uprawnionych do ubiegania się o przyjęcie na studia historyczne. Jednocześnie jednak powoduje ogromne zróżnicowanie kompetencji „na starcie” studentów I roku, z których część może nie mieć wiedzy i umiejętności wystraczających do poradzenia sobie z wymaganiami programowymi studiów przygotowujących do prowadzenia badań w dyscyplinie historia. Przy niewielkiej konkurencji na etapie rekrutacji (co przy niżu demograficznym już się zdarzyło - o czym wspomina raport samooceny - i może zdarzyć się ponownie) na studiach I stopnia mogą znaleźć się osoby, które ledwie zdały maturę z języka polskiego na poziomie podstawowym i te, które osiągnęły maksymalną liczbę punktów z egzaminu maturalnego z historii, który jest przeprowadzany wyłącznie na poziomie rozszerzonym, a także te, które są laureatami olimpiady historycznej. Przy tej samej ścieżce kształcenia szanse pierwszych na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się są niewielkie. Przewaga liczebna studentów o takich kompetencjach (często niezbyt zainteresowanych studiowaniem historii, o czym wspominają autorzy raportu samooceny) może w istotny sposób przyczynić się do obniżenia poziomu zajęć adresowanych do wszystkich studentów, zniechęcając tym samym studentów o zaawansowanej wiedzy i umiejętnościach do kontynuowania studiów historycznych. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** więc rozważenie podniesienia wymagań rekrutacyjnych, które już teraz są selektywne, ale nie w pełni gwarantują dobór kandydatów o kompetencjach adekwatnych do zakładanych efektów uczenia się lub wprowadzenie systemowego wsparcia studentów z najsłabszymi wynikami maturalnymi i bez egzaminu maturalnego z historii.

W przeciwieństwie do studiów licencjackich zasady rekrutacji na studia II stopnia na kierunku historia nie są selektywne. Na studia przyjęty zostanie każdy absolwent studiów I stopnia, II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, z dowolnego kierunku studiów, posiadający tytuł licencjata lub magistra, który w wyznaczonym terminie złoży komplet wymaganych dokumentów. Oznacza to, że na studiach magisterskich na kierunku historia znaleźć może się zarówno absolwent tego samego kierunku, jak i absolwent studiów z obszaru nauk ścisłych czy przyrodniczych. O ile pierwszy z nich podczas studiów I stopnia został przygotowany do prowadzenia badań w dyscyplinie historia, do której przypisano też studia II stopnia, to pozostali takiego przygotowania nie posiadają. W tym samym czasie, czyli w ciągu czterech semestrów, muszą jednak zostać włączeni do badań naukowych, muszą też przedstawić pracę dyplomową świadczącą o opanowaniu warsztatu badawczego historyka. Program studiów nie przewiduje rozwiązania systemowego, które gwarantowałoby możliwość uzupełnienia niezbędnych kompetencji. W tych okolicznościach osiągnięcie założonych efektów uczenia się w ciągu czterech semestrów studiów magisterskich w przypadku absolwentów kierunków spoza obszaru nauk humanistycznych jest niemożliwe. Zespół oceniający PKA zaleca wprowadzenie selektywnych zasad rekrutacji i w razie konieczności – wdrożenie narzędzia pozwalającego na

nadrobienie braków kompetencyjnych (np. obowiązku uzupełniania brakujących kompetencji wybranymi zajęciami ze studiów licencjackich).

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała Senatu UMK Nr 128 z dnia 24 września 2019 roku w sprawie sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Weryfikację efektów uczenia się uzyskanych poza Uczelnią przeprowadza wydziałowa komisja do spraw potwierdzania efektów uczenia się, dokumentując ten proces zgodnie z wytycznymi zawartymi w Zarządzeniu Rektora UMK Nr 139 z dnia 1 października 2019 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych w procesie potwierdzania efektów uczenia się oraz wysokości i zasad pobierania opłat za potwierdzanie efektów uczenia się. O możliwości skorzystania z takiej ścieżki rekrutacyjnej milczą jednak strony internetowe Instytutu i Wydziału, niełatwo odnaleźć tę informację także na stronie uniwersyteckiej.

Uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej przebiega zgodnie z zasadami i procedurami opisanymi w Regulaminie studiów UMK w Toruniu (§ 29 i 47), dostępnym na stronie internetowej Uczelni. Podejmując decyzję o uznaniu efektów uczenia się Dziekan kieruje się zbieżnością efektów zdefiniowanych dla danych przedmiotów. Student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisania do zajęć o zbliżonych efektach uczenia się, realizowanych na UMK w Toruniu oraz taką ocenę, jaką uzyskał realizując przedmiot na innej uczelni. Ocenę tę przelicza się według skali ocen obowiązującej na UMK w Toruniu. Dziekan określa także warunki, terminy i sposób uzupełnienia przez studenta zaległości wynikających z różnic programowych między programem studiów historycznych w UMK w Toruniu, a programem obowiązującym na innej uczelni. Regulamin studiów określa także podstawowe zasady przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się, w tym m.in. ustalania terminów egzaminów i egzaminów poprawkowych, wyboru egzaminatora, dostosowywania formy egzaminów i zaliczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz studentów uczestniczących w Programie kariera dwutorowa, przeprowadzania egzaminów z języka obcego oraz egzaminu komisyjnego. Żadne z tych zapisów nie budzą zastrzeżeń PKA, umożliwiają bowiem równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu, gwarantują studentom informację zwrotną na temat ich osiągnięć oraz wskazują zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, jakie mogłyby powstać w związku z oceną osiągniętych efektów uczenia się.

Katalog metod weryfikacji efektów uczenia się, stosowanych na ocenianym kierunku studiów jest dość bogaty i stosowany adekwatnie do efektów podlegających sprawdzeniu. Najczęściej nauczyciele akademicki sięgają po ocenę aktywności na zajęciach (w tym udziału w dyskusji), egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawdzian zawierający ćwiczenia wymagające operacjonalizacji wiedzy i zastosowania konkretnych umiejętności (np. tłumaczenie, analiza źródła, wykonanie cyfrowej kopii źródła), referat, pracę pisemną (zwykle esej). Rzadziej zadawane jest przygotowanie prezentacji multimedialnej, sporadycznie – projektu, gry edukacyjnej, filmu. Z analizy sylabusów zajęć wynika, że stosowane metody są zróżnicowane i w zdecydowanej większości zapewniają możliwość weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w przypadku zajęć skoncentrowanych na umiejętnościach językowych umożliwiają sprawdzenie opanowania języka na poziomach B2 na studiach I stopnia i B2+ ESOKJ na studiach II stopnia, a na specjalności *nauczycielskiej* pozwalają zweryfikować efekty uczenia się związane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi określonymi w standardach kształcenia nauczycieli. Jednakże w części sylabusów jako metodę weryfikacji efektów uczenia się podano m.in. obecność na zajęciach. Odpowiednia frekwencja może być, a nawet powinna być warunkiem dopuszczenia do zaliczenia, ale nie może stanowić podstawy do odpowiedzi na pytanie: czy student nabył przekazywaną wiedzę czy daną umiejętność? Obecność na zajęciach nie służy także do oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** przegląd sylabusów i wyeliminowanie obecności na zajęciach z katalogu metod weryfikacji efektów uczenia się, a także zadbanie o wskazanie kryteriów oceny dla każdego z zajęć (w wielu sylabusach brak tej informacji). Zespół oceniający PKA dokonał

przeglądu wybranych prac etapowych. Wszystkie były ocenione, a wystawione oceny zasadne. Nie wszystkie jednak pozwalały na weryfikację efektów uczenia się specyficznych dla zajęć. **Rekomenduje** się dbałość o dopasowanie pytań egzaminacyjnych czy tematów prac pisemnych do zdefiniowanych dla przedmiotu treści i efektów uczenia się.

Proces dyplomowania na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z Regulaminem Studiów na UMK w Toruniu (rozdz. 14 i 15.) i składa się z dwóch etapów: przygotowania i oceny pracy dyplomowej oraz złożenia egzaminu dyplomowego. Opiekunami prac dyplomowych są nauczyciele akademicki ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem profesora, recenzentami zaś wykładowcy ze stopniem co najmniej doktora. Tematy prac dyplomowych odpowiadają kompetencjom promotorów i zainteresowaniom naukowym studentów. Rada Instytutu Historii i Archiwistyki na posiedzeniu w dniu 14 marca 2017 r. przyjęła *Wymogi dotyczące prac dyplomowych*, w których sformułowano wymagania merytoryczne stawiane pracom licencjackim i magisterskim oraz wskazano na zakres egzaminu dyplomowego. Z dokumentu wyłania się dość jasna wizja pracy magisterskiej, która ma być obszerną, bo liczącą od 70 do 100 stron, oryginalną pracą badawczą, opartą na źródłach historycznych, wykorzystującą do interpretacji źródeł literaturę naukową, opatrzoną w metodologiczny wstęp, w którym wskazane zostaną problemy badawcze. Oczekiwania wobec pracy licencjackiej nie są już tak klarowne. Winna to być praca skromniejsza objętościowo (do 70 stron), wyposażona w aparat naukowy, dowodząca umiejętności samodzielnego formułowania wniosków przez studenta, przygotowana w oparciu o źródło lub źródła historyczne, choć dopuszcza się także możliwość przygotowania pracy na podstawie literatury przedmiotu. Zdaniem nauczycieli akademickich obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA rozwiązanie to umożliwiłoby studentom przygotowywanie prac licencjackich z epok dawnych, szczególnie ze starożytności. Przy braku biegłej znajomości języków starożytnych niemożliwe jest bowiem analizowanie źródeł. Od autorów prac odwołujących się jedynie do literatury przedmiotu wymaga się natomiast wykorzystania publikacji obcojęzycznych. Trudno jednak o uzasadnienie dla zapisanego w *Wymogach dotyczących prac dyplomowych* stwierdzenia: „Jest także możliwe opracowanie zebranego materiału w postaci prezentacji multimedialnej”. Intencji tego zapisu nie udało się podczas spotkania z nauczycielami akademickimi wyjaśnić. Analiza losowo wybranych prac dyplomowych potwierdziła, że koncepcja pracy licencjackiej wymaga jeszcze dopracowania. W części z nich podjęto próbę pracy z materiałem źródłowym, część została przygotowana wyłącznie w oparciu o literaturę przedmiotu i nie były to prace ze starożytności czy średniowiecza, nie wykorzystywały też literatury obcojęzycznej. Mankamentem wielu prac, w tym także – co szczególnie niepokojące – prac magisterskich, jest brak refleksji nad specyfiką i wiarygodnością źródła historycznego, uzasadnienia przyjętych ram chronologicznych, postawienia pytań i omówienia metod badawczych. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** zatem udoskonalenie systemu weryfikacji zgodności tematu prac dyplomowych z dyscypliną naukową, do której przyporządkowano kierunek studiów. Zdarza się bowiem, że zaledwie niewielka część pracy (wprowadzająca) poświęcona jest materii historycznej, zasadnicza zaś dotyczy refleksji nad współczesnością.

Egzamin i praca dyplomowa na kierunku historia są ze sobą ściśle powiązane, czego dowodzi zapisana w *Wymogach dotyczących prac dyplomowych* zasada, iż „egzamin obejmuje dziedzinę historii i epokę, której dotyczy praca licencjacka lub magisterska”. Analiza wybranych prac dyplomowych i protokołów z egzaminów potwierdza ścisły związek pytań zadawanych podczas egzaminu z materiałem pracy dyplomowej na studiach I stopnia i słusznie – mniej ścisły w przypadku studiów II stopnia. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** systematyczny przegląd pytań egzaminacyjnych w celu uspoźnienia podejścia do egzaminu dyplomowego, który niekiedy bywa wykorzystywany do sprawdzenia znajomości dat („Wybrane daty I wojny światowej”), a niekiedy do refleksji o współczesności („Środowisko kibiców żużlowych (charakterystyka)”, „Oprawy patriotyczne na widowiskach sportowych”).

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uczestniczenia w pracach czterech kół naukowych, które prowadzą własne projekty badawcze, współpracują z instytucjami zewnętrznymi (np. Dwór

Artusa w Toruniu) przy organizacji konferencji naukowych i wydarzeń popularyzujących wiedzę historyczną. Przedstawione przez Uczelnię wykazy osiągnięć studentów historii za ostatnie pięć lat (publikacji, referatów, stypendiów Rektora oraz stypendiów MNiSW) wskazują jednoznacznie, że studenci posiadają osiągnięcia naukowe w dyscyplinie naukowej historia, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury stosowane w rekrutacji na studia I i II stopnia na kierunku historia są przejrzyste i bezstronne, zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku studiów. Osobom z niepełnosprawnością zapewniają też pełny udział w procesie rekrutacyjnym. W przypadku studiów I stopnia są selektywne i gwarantują dobór kandydatów o minimalnych kompetencjach niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, stwarzają także możliwość pozyskania kandydatów o kompetencjach zdecydowanie wyższych. W przypadku studiów II stopnia zasady rekrutacji nie są selektywne i nie gwarantują odpowiedniego doboru kandydatów. Na studia przyjmuje się bowiem wszystkich kandydatów z tytułem licencjata lub magistra z dowolnego kierunku studiów, którzy się zgłoszą i złożą wymagane dokumenty, a więc także te osoby, które nie posiadają odpowiedniego przygotowania (szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności) do prowadzenia badań w dyscyplinie historia. Stosowane na obu poziomach studiów metody weryfikacji, sposoby zaliczenia i kryteria oceny w większości przedmiotów pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz na rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Są zorientowane na studenta i umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz naukowe osiągnięcia studentów historii potwierdzają co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań na studiach I stopnia oraz prowadzenie badań na studiach II stopnia. Koncepcja pracy licencjackiej wymaga jednak dopracowania, w szczególności określenia jasnych warunków, w jakich może być ona przygotowana w oparciu o literaturę przedmiotu. Zastrzeżenia wzbudza też dobór tematów prac dyplomowych oraz zawartość rozdziałów wstępnych, przede wszystkim w pracach magisterskich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Należy wprowadzić selektywne zasady rekrutacji na studia II stopnia.
2. Należy wprowadzić rozwiązanie systemowe pozwalające studentom studiów magisterskich na nadrobienie braków kompetencyjnych ze studiów I stopnia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 60 nauczycieli akademickich, w tym 45 posiadających aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinie naukowej historia i doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny (18 profesorów, 18 doktorów habilitowanych i 6 doktorów) umożliwiające prawidłową realizację zajęć w tym nabywanie przez studentów kompetencji

badawczych. Ponadto 15 osób posiada dorobek naukowy odpowiadający prowadzonym na kierunku zajęciom w zakresie innych dyscyplin naukowych: psychologii i pedagogiki, co spełnia wymagania standardów kształcenia nauczycieli, a także kształceniu w zakresie języków obcych. Zajęcia z dydaktyki prowadzą nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy i praktyczne doświadczenie zawodowe odnoszące się do nauczania historii i wiedzy o społeczeństwie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. W zdecydowanej większości zdobyte poza Uczelnią dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku zapewnia prawidłową realizację zajęć. Można jednak wskazać pojedyncze, dyskusyjne przypadki, odnoszące się do przedmiotów w ramach prowadzonych na kierunku specjalizacji, głównie *historia w mediach i administracji* na studiach I stopnia, w których ani dorobek naukowy, ani doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią nie odpowiada zakresowi określonego w tytule przedmiotów i wyznaczonym im celom. Przedmiot dotyczący zasad działania administracji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych zagadnień teoretycznych prawa administracyjnego prowadzony jest przez osobę posiadającą dorobek naukowy w zakresie archiwistyki cyfrowej, a przedmioty związane z kształtowaniem kompetencji do pracy w mediach, prowadzone są przez osobę nieposiadającą żadnego doświadczenia w tym zakresie. Na studiach II stopnia dotyczy to specjalności *historia stosowana - krajoznawstwo i turystyka historyczna*, na której przedmioty odnoszące się do metodyki i etyki przewodnictwa oraz organizacji i promocji ruchu turystycznego prowadzi osoba posiadająca w dorobku raporty z analizy potencjału turystyczno-kulturowego wybranych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. W większości przypadków dorobek zahacza o problematykę i administracji, i turystyki, jednak jest on dość odległy od celów sformułowanych dla wskazanych przedmiotów. **Rekomenduje się** w związku tym korektę w obsadzie tych zajęć lub poszerzenie problematyki badawczej albo praktycznego doświadczenia zawodowego przez te osoby w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się i treściom programowym wskazanych przedmiotów. Stabilność zatrudnienia, struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (60/209) umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Są oni autorami i podręczników akademickich, a hospitacje zajęć wykazały umiejętność stosowania tradycyjnych i nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem technologii cyfrowych.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oscylujące rocznie między 180 godzinami dla osób zatrudnionych na stanowisku profesora do 540 na stanowisku lektora umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy nie są nadmiernie obciążani nadgodzinami. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami i ponad 75% zajęć prowadzonych jest przez osoby zatrudnione w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zatrudnienie w Uczelni następuje w drodze konkursowej, a obsada zajęć corocznie proponowana jest przez Dyrektora Instytutu i korygowana po konsultacjach z pracownikami. Kryteria doboru nauczycieli akademickich są transparentne, a uwzględniając dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele systematycznie pomnażają dorobek w dyscyplinie naukowej historia, czego wyrazem jest przyznana Instytutowi kategoria naukowa A+ oraz pogłębiają doświadczenie i rozwijają kompetencje dydaktyczne m.in. odnoszące się do doskonalenia kompetencji językowych, informatycznych (kursy ECDL), technik i narzędzi wizualizacji czy przetwarzania danych.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez prowadzoną w Uczelni ankietyzację oraz przez innych nauczycieli w formie hospitacji zajęć zgodnie z przyjętymi procedurami. Wyniki ankiet i hospitacji wykorzystywane są w okresowej ocenie nauczycieli akademickich, która obejmuje aktywność w zakresie działalności naukowej oraz dydaktycznej członków kadry prowadzącej kształcenie. Dokonywana jest ona przez Wydziałową Komisję

Oceniając co najmniej raz na cztery lata. Wyniki oceny mają wpływ na politykę kadrową i mogą skutkować formułowaniem oczekiwań odnoszących się do indywidualnych ścieżek rozwojowych w zakresie realizowanych priorytetów, w tym także odnoszących się do kompetencji dydaktycznych. W ostatnich latach należały do nich: utrzymanie zróżnicowanego pod względem kompetencji badawczych potencjału kadrowego i rozwijanie kadry w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją oraz studiów skandynawsko-bałtyckich. Dbając o stały rozwój kadry w zakresie pracy dydaktycznej Uczelnia oferuje pracownikom pogłębianie kompetencji poprzez różnorodne kursy, w tym także kursy kształcenia na odległość za pomocą platformy Moodle czy elektronicznego zarządzania dokumentacją.

Realizowana polityka kadrowa i przydział środków na badania naukowe umożliwiają dobór kadry zapewniający prawidłową realizację zajęć, sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich. Stałym elementem motywującym kadrę do rozwoju są coroczne nagrody i wyróżnienia Rektora za osiągnięcia naukowe organizacyjne i dydaktyczne oraz funkcjonujący od 2017 roku system stypendiów za wysoko punktowane publikacje. Ma to chociażby wyraz w strukturze awansów i liczbie realizowanych grantów. W latach 2013-2019 czterech pracowników IHIA uzyskało stopień doktora habilitowanego, pięciu tytuł profesora, a dwudziestu kierowało grantami badawczymi Narodowego Centrum Nauki lub Narodowego Centrum Rozwoju Humanistyki.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Na Uczelni przyjęto uchwałą Senatu „Zasady etyki pracowników Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”, Rektor wydał zarządzenie dotyczące polityki antymobbingowej, prowadzone są także badania dotyczące satysfakcji pracowników.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku historia zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Odpowiadają one dyscyplinie naukowej historia, do której został przyporządkowany kierunek oraz realizowanym na kierunku przedmiotom związanym z innymi dyscyplinami naukowymi, czy kształceniem w zakresie języków obcych. Kompetencje i doświadczenie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia przygotowujące do zawodu nauczyciela odpowiadają dyscyplinom pedagogika i psychologia, a zajęcia z zakresu dydaktyki prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe związane z nauczaniem w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej i są zgodne wymaganiami określonymi w standardach kształcenia nauczycieli wydanymi na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Wyjątek stanowi dyskusyjna obsada kilku zajęć prowadzonych na specjalnościach na studiach I i II stopnia.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich gwarantujący prawidłową realizację zajęć. Oparta jest ona o transparentne zasady, uwzględnia systematyczną i kompleksową ocenę kadry prowadzącej kształcenie, w której wykorzystywane są wyniki ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć. Poprzez system nagród i stypendiów oraz kursów dokształcających stworzone zostały warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w położonym na terenie tzw. miasteczka akademickiego Collegium Humanisticum, które zostało oddane do użytku w 2011 roku. Baza edukacyjna obejmuje 36 sal dydaktycznych o zróżnicowanej wielkości od 24 do 100 miejsc przeznaczonych do odbywania ćwiczeń laboratoriów i wykładów. Oprócz tego w procesie kształcenia wykorzystywanych jest 10 sal seminaryjnych po 16 miejsc w każdej. Wszystkie sale dydaktyczne w zależności od przeznaczenia i wielkości wyposażone są w projektory multimedialne, ekrany projekcyjne systemy nagłośnienia, wizualizery, a częściowo także w wielkoformatowe telewizory LCD i tablice multimedialne. Ponadto Collegium dysponuje 8 pracowniami komputerowymi z 22 stanowiskami i jedną pracownią z 32 stanowiskami. Liczba i wielkość sal dydaktycznych oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Pewną niedogodnością, także ze względu na architektoniczny układ budynku, w którym gabinety nauczycieli akademickich są znacząco oddalone od sal wykładowych jest brak pracowni do dydaktyki historii i wiedzy o społeczeństwie, w której zgromadzone byłyby podręczniki i pomoce szkolne. Jej układ i możliwości reorganizacji sprzyjałyby zajęciom o charakterze laboratoryjnym (obecnie sale wyposażone są w przykręcone do podłogi ławki z pulpitemi w układzie rzędownym). W tym kontekście **rekomenduje się** wyodrębnienie pracowni dydaktycznej.

W całym budynku istnieje swobodny dostęp do szybkiego i szerokopasmowego Internetu. Specyfika studiów historycznych powoduje, że w procesie kształcenia nie ma potrzeby wykorzystywania specjalistycznej aparatury, ani specjalistycznego oprogramowania, zwłaszcza że na kierunku nie jest prowadzona specjalność w zakresie zarządzania dokumentacją przewidująca przygotowanie do obrotu dokumentem elektronicznym. Potrzeby dydaktyczne, w tym także w zakresie przygotowania do prowadzenia badań naukowych, zaspokajane są przez typowe pakiety biurowe, w które wyposażone są stanowiska komputerowe. W celu wykonywania zadań, realizacji projektów i pracy kół naukowych zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych i laboratoriów komputerowych poza godzinami zajęć.

Kilkaset metrów od Collegium Humanisticum znajduje się Biblioteka Uniwersytecka UMK. Dysponuje ona strefą wolnego dostępu, czytelnią ogólną, informatorem oraz szeregiem czyteln i pracowni specjalistycznych: Archiwum Emigracji, Czytelnią Centrum Dokumentacji Europejskiej, Czytelnią Pomoroznawczą czy Czytelnią Zbiorów Specjalnych. W budynku Collegium Humanisticum znajduje się ponadto Biblioteka Humanistyczna, z 54 miejscami do pracy naukowej i 10 stanowiskami komputerowymi. System biblioteczny czynny jest przez sześć dni w tygodniu. W poniedziałki i piątki 8.00-15.00, soboty 8.00-16.00 i wtorki, środy i czwartki 8.00-19.00. Czytelnie i pracownie

specjalistyczne przyjmują czytelników wg odrębnych godzin pracy, nie rzadziej niż trzy dni w tygodniu. W okresie trwania sesji egzaminacyjnych: zimowej i letniej, godziny pracy biblioteki ulegają wydłużeniu, aby dać więcej czasu studentom dla należytego przygotowania się do egzaminów. Godziny otwarcia, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne w urządzenia reprograficzne i komputery, liczba miejsc w czytelnich i pracowniach zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem higieny pracy, a zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zapewnia tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej, jak również możliwość korzystania z zaplecza sanitarnego.

Według stanu dzień 31 grudnia 2018 r. Biblioteka Główna UMK posiadała następujący zasób: 1 385 699 książek, 638 016 woluminów wydawnictw ciągłych (gazety, czasopisma, wydawnictwa seryjne i zbiorowe). Wśród nich znajduje się 511 283 tys. woluminów jednostek zbiorów specjalnych (m. in. starodruki i rękopisy) oraz 459 230 jednostek e-zasobów. Licencyjny dostęp do zasobów elektronicznych zawiera 65 baz danych, 294 893 książek elektronicznych, 36 660 tytułów czasopism elektronicznych. Ponadto w Bibliotece Głównej UMK znajduje się 46 000 zdigitalizowanych obiektów dostępnych w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej. Dostępna jest m.in. baza EBSCO, gromadząca abstrakty z książek, czasopism naukowych czy sprawozdań z badań oraz SpringerLink. Z kolei J-STOR, czyli archiwum czasopism naukowych, daje możliwość korzystania z tekstów artykułów, nawet z komputerów domowych, po dokonaniu procedury uwierzytelniającej. IBUKLibra umożliwia natomiast dostęp do wybranych (obecnie ponad 1200) książek elektronicznych, które ukazały się drukiem w polskich wydawnictwach. Znaczna część tych zasobów, w tym w wydodrębnionych czytelnich i pracowniach, związana jest z dyscypliną naukową historia i umożliwia prowadzenie badań w tej dyscyplinie. System biblioteczny posiada także odpowiednie dla kształcenia nauczycieli historii zbiory z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej. Biblioteka na stronach internetowych oferuje przewodniki tematyczne, w tym w zakresie historii i humanistyki cyfrowej, oferujące informacje o specjalistycznych wyszukiwarkach, repozytoriach, bazach danych, czasopismach cyfrowych, katalogach i bibliografiach, portalach, a nawet blogach historycznych prowadzonych przez uznanych uczonych. Księgozbiór Biblioteki Humanistycznej liczy 34 689 woluminów, czyli ok. 1/3 całości zbiorów: tym czasopisma: 7.227 vol. oraz zbiór map ściennych wypożyczanych z biblioteki i używanych na zajęciach z historii: 74 szt.

Zasoby biblioteczne UMK są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku historia, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują one piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Studentom niewidomym i słabowidzącym umożliwiające jest dostosowanie zasobów do ich potrzeb dzięki możliwości korzystania z dostosowanego komputera stacjonarnego, drukarki brailowskiej, skanera do przetwarzania grubych materiałów, np. książek, przeznaczonego do przetwarzania tekstu drukowanego do postaci cyfrowej, powiększalnika ekranowego czy tłumacza tłumaczącego zwykły tekst na język Braille'a.

Ocena bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia na kierunku historia nie ma charakteru cyklicznego, lecz polega na stałym monitorowaniu przez Dyрекcję Instytutu Historii i Archiwistyki. Potrzeby w zakresie koniecznych zakupów pomocy dydaktycznych, książek, sprzętu

komputerowego lub jego naprawy zgłaszane są przez nauczycieli akademickich. Jednocześnie w ramach badań satysfakcji z warunków studiowania studenci mają możliwość wypowiedzenia się o infrastrukturze w zakresie oceny stanu i wyposażenia sal dydaktycznych, miejsc spędzania czasu wolnego, udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, dostępności literatury zalecanej w sylabusach itd. Jak wynika z rocznych raportów oceny jakości kształcenia na Wydziale Nauk Historycznych, mają oni jednak poczucie braku skuteczności procesu ankietyzacji. W związku z tym niezależnie od bieżącego monitorowania stanu infrastruktury i reagowania na zgłaszane bieżące potrzeby ze strony prowadzących zajęcia, **rekomenduje się** przeprowadzanie okresowej oceny infrastruktury dydaktycznej z udziałem przedstawicieli studentów wraz z uwzględnieniem wyników ankietyzacji, tym bardziej, że we wspomnianych wyżej raportach nie formułuje się wniosków i rekomendacji dotyczących bazy dydaktycznej i bibliotecznej.

W wyniku prowadzonego dotychczas monitoringu infrastruktury zakupywane były książki i czasopisma lub inne materiały dydaktyczne, a także sprzęt komputerowy. Występujące awarie i usterki sprzętu komputerowego i projekcyjnego (np. laptopy, projektory multimedialne, okablowanie, przewody zasilające) były naprawiane przez samodzielnego referenta technicznego, bądź kierowane do serwisów technicznych firm zewnętrznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne wykorzystywane w kształceniu na kierunku historia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. Zapewnione są właściwe warunki infrastrukturalne do przygotowania do zawodu nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie, choć niedogodnością jest brak osobnej pracowni dydaktycznej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają bieżącemu monitoringowi ze strony Władz Instytutu Historii i Archiwistyki, które reagują także na potrzeby zgłaszane ze strony nauczycieli akademickich. Studenci mają zapewniony udział w ocenie stanu infrastruktury poprzez ankietę satysfakcji z warunków studiowania, ale nie mają poczucia wpływu na podejmowane w Uczelni działania w zakresie jej unowocześniania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Biblioteka UMK na stronach internetowych oferuje specjalistyczne przewodniki tematyczne odnoszące się do różnych dyscyplin naukowych oferujące informacje o wyszukiwarkach, repozytoriach, bazach danych, czasopismach cyfrowych, katalogach i bibliografiach, portalach, a nawet blogach prowadzonych przez uznanych uczonych.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do kierunku historia prowadzona jest przez Instytut Historii i Archiwistyki i powiązana jest z potrzebami innych kierunków, za które ta jednostka odpowiada. W gronie współpracujących instytucji znajdują się muzea, archiwa, szkoły, centra kształcenia nauczycieli, jednostki administracji publicznej, towarzystwa naukowe i regionalne. Współpraca ta ma zasięg lokalny, ogólnopolski, a nawet międzynarodowy (instytucje polskie działające za granicą). Przy Instytucie działa Rada Interesariuszy Zewnętrznych ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, która pełni funkcje doradcze i uwzględniając zmieniające się warunki otoczenia zewnętrznego wyraża opinie w sprawach doskonalenia procesu kształcenia i utrzymania wysokich standardów dydaktycznych. W skład Rady Interesariuszy wchodzi m.in.:

- Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy,
- Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni,
- Archiwum Państwowe w Toruniu,
- Archiwum Wojskowe w Toruniu,
- V Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Toruniu,
- szkoły prowadzone przez Płocki Uniwersytet Ludowy.

Model, w którym Rada Interesariuszy działa przy Instytucie nie w pełni sprawdza się jednak w przypadku ocenianego kierunku. Instytut Historii i Archiwistyki odpowiada za prowadzenie kilku kierunków studiów o różnej specyfice i skład Rady odpowiada temu co w zasadzie je łączy w odniesieniu do dyscypliny naukowej historia, a nie temu co je różnicuje np. w zakresie oferty związanej z potrzebami rynku pracy. W przypadku kierunku historia wyraźny jest brak współpracy z przedstawicielami branży turystycznej czy medialnej, do pracy w których przygotowani są jego absolwenci. **Rekomenduje się** w związku z tym powołanie rad kierunkowych z udziałem przedstawicieli wszystkich sektorów rynku pracy, do których zawodowo przygotowuje kierunek.

W tym kontekście szczególnie rozwinięta sieć współpracy dotyczy w zasadzie jedynie szkół. Obok wspomnianych wyżej, IHIA utrzymuje stałe kontakty z IV Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki, Szkołą Podstawową nr 1 im. Uczestników Strajku Szkolnego 1906–1907, Szkołą Podstawową nr 4 z Oddziałami Dwujęzycznymi, Szkołą Podstawową nr 11 im. Pabla Nerudy i Szkołą Podstawową nr 24 im. Bohaterów Września 1939. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje jest zgodny z dyscypliną naukową historia, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia nauczycieli.

Zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym rozszerzył się w ostatnich latach dzięki realizowanym w Instytucie projektom z programu POWER, które umożliwią m.in. odbycie przez studentów staży zawodowych. Nawiązane lub wzmocnione dzięki projektom kontakty z Muzeum Okręgowym w Toruniu, Wojewódzką Biblioteką Publiczną Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, Muzeum Mazowieckim w Płocku, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, Centrum Kultury Dwór Artusa w Toruniu, Fundacją Wspierania Twórczych Inicjatyw Teatralnych ATUT w Warszawie, Instytutem Promocji Historii Sp. z o.o. w Toruniu, Żywym Muzeum Piernika w Toruniu, Instytutem Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie czy Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej skutkują stałą współpracą na różnych polach aktywności. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczy organizacji praktyk, staży, wolontariatów, wizyt studyjnych, realizacji prac dyplomowych, ale też podejmowania wspólnych inicjatyw badawczych i popularyzujących historię oraz problematykę ochrony dziedzictwa kulturalnego. Wśród tych ostatnich działań można wskazać Toruński Festiwal Smaków, Pomorski Festiwal im. Ks. Janusza St. Pasierba w Pelplinie czy system umów patronackich ze szkołami w regionie.

Przyjęty w 2019 roku uczelniany system zapewniania jakości kształcenia, zwany Systemem Doskonałości Akademickiej przewiduje doskonalenie jakości kształcenia i organizacji pracy m.in. w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, nie przewiduje on jednak okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów,

obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów oraz doskonalenia jego realizacji. W Instytucie Historii i Archiwistyki współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym podlega sukcesywnej ocenie, ale bardziej w zakresie instytucjonalnym, niż w powiązaniu z potrzebami poszczególnych kierunków. **Rekomenduje się** przeprowadzanie okresowej oceny współpracy z interesariuszami w powiązaniu z koncepcją i celami kształcenia dla poszczególnych kierunków, za których prowadzenie odpowiada Instytut.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dobór instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego, które współpracują z Uczelnią w odniesieniu do kierunku historia jest zgodny z dyscypliną naukową, do której został on przyporządkowany oraz koncepcją kształcenia i obejmuje archiwa, muzea, jednostki administracji publicznej, szkoły oraz stowarzyszenia naukowe i regionalne. Przy Instytucie Historii i Archiwistyki działa formalne ciało złożone z pracodawców, do którego zadań należy opiniowanie koncepcji kształcenia, inicjowanie i opiniowanie zmian w programach studiów. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy ponadto organizacji praktyk, staży, przygotowywania prac dyplomowych oraz różnego rodzaju działań popularyzatorskich.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację nie podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, ale mają charakter sukcesywny i odnoszą się do zakresu całej współpracy Instytutu Historii i Archiwistyki, w nikłym stopniu uwzględniając potrzeby poszczególnych kierunków, za prowadzenie których on odpowiada.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku historia prowadzona jest przez Instytut Historii i Archiwistyki i powiązana jest ona z potrzebami innych kierunków, za które ta jednostka odpowiada. Instytut posiada 46 umów z zagranicznymi uczelniami z 13 krajów. Umowy te umożliwiają zarówno wyjazdy jak i przyjazdy studentów studiów licencjackich i magisterskich oraz pracowników. W latach akademickich 2015-2018 wyjechało na zagraniczne uczelnie 4 studentów kierunku historia. W analogicznym okresie uczelnia gościła 44 zagranicznych studentów w zakresie dyscypliny naukowej historia. Od roku akademickiego w semestrach letnich na kierunkach, za które odpowiedzialny jest IHIA studiuje grupa studentów z Uniwersytetu Tianjin w Chinach.

Instytut proponuje studentom zagranicznym studiującym w ramach programu Erasmus+ ofertę, która ma charakter zajęć ogólnouniwersyteckich i jest także otwarta dla studentów polskich, mogą w nich brać udział studenci historii. W roku akademickim 2018/2019 w ofercie znalazło się sześć wykładów, z czego cztery odbywały się zarówno w semestrze zimowym i letnim, dwa zaś tylko w semestrze letnim. Dodatkowo IHIA organizuje cyklicznie spotkania i seminaria, którym mogą przysłuchiwać się studenci historii. W ostatnich latach w IHIA odbywały się spotkania polsko-ukraińskie, polsko-

białoruskie i polsko-czeskie. Studenci historii mają również możliwość słuchania wykładów badaczy z zagranicy przyjeżdżających do IHiA w ramach programu Erasmus+.

Dzięki umowie zawartej z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem Historycznym (dalej RGGU) w Moskwie stało się możliwe uruchomienie na kierunku historia studiów polsko-rosyjskich, które działają od roku akademickiego 2010/2011. Przewidziano na nich 6 miejsc dla studentów z UMK i 6 miejsc dla studentów z Rosji. W ramach umowy studenci odbywają jeden semestr studiów w uczelni partnerskiej.

W sierpniu 2001 r. z inicjatywy historyków z IHiA UMK i historyków niemieckich związanych z Instytutem Historycznym Maxa Planka powstała Polska Misja Historyczna w Würzburgu. Jest to placówka naukowa UMK prowadzona we współpracy z Uniwersytetem Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. Celem PMH jest inicjowanie i wspieranie współpracy między polskimi i niemieckimi ośrodkami naukowymi oraz badaczami specjalizującymi się w naukach historycznych. Od 2011 r. z możliwości wyjazdu do Würzburga skorzystało 87 pracowników i doktorantów IHiA.

Pracownicy mają możliwość współpracy z wieloma ośrodkami akademickimi w Europie dzięki umowom zawartym w ramach programu Erasmus+ oraz umowom ogólnouniwersyteckim (w liczbie 69) i umowom wydziałowym (2). Najczęściej podejmowane są wyjazdy na Ukrainę, do Rosji, na Białoruś, do Czech, Niemiec i Francji. Instytut wydaje lub partycypuje w wydawaniu czasopism naukowych i serii wydawniczych o zasięgu międzynarodowym, m.in. *Ordines Militares Colloquia Toruniensia Historica*, *Prussia Sacra - Historische Beschreibung der Kirche in Deutschordensland Preussen*, *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej - Bulletin der Polnischen Historischen Mission*.

Systematyczna ocena procesu umiędzynarodowienia w odniesieniu do kierunku historia dokonywana jest przez Dyrektora IHiA we współpracy z koordynatorem programu Erasmus+. Na poziomie wydziału współpraca międzynarodowa monitorowana jest przez Pełnomocnika Dziekana ds. Mobilności. Działania te obejmują ocenę skali, zakresu i zasięgu współpracy z zagranicznymi uczelniami i jednostkami badawczymi, oferty zajęć w językach obcych oraz skali i zasięgu mobilności studentów i nauczycieli akademickich. Działania te mają charakter sukcesywny i nie są objęte uczelnianym systemem zapewniania jakości kształcenia. Nie są w nie włącznie studenci kierunku. Na ocenianym kierunku – biorąc pod uwagę rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia – są one wystarczające, jednak **rekomenduje się** nadanie im bardziej systematycznego charakteru z uwzględnieniem udziału studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku historia. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych i stwarzane możliwości publikowania w wydawnictwa obcojęzycznych.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega ocenom ze strony Władz Wydziału i Instytutu. Ocena nie ma charakteru systematycznego i nie uwzględnia udziału studentów, choć jak dotychczas jest wystarczająca.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studentom wizytowanego kierunku studiów zapewnia się wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się. Dedykowane wsparcie jest wieloaspektowe, odnosi się m.in. do animacji ruchu naukowego, pomocy materialnej, nagradzania studentów osiągających wybitne wyniki w nauce czy zapewnienia warunków do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Zadbano również o wsparcie w wejściu na rynek pracy, a także wyrównywanie szans edukacyjnych m.in. poprzez opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami. Wsparcie ma charakter systematyczny i stały, działając sprawnie w ramach przyjętych wcześniej rozwiązań. Jest ono dostosowane do potrzeb studentów zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Obejmuje także pomoc studentom w zakresie korzystania z możliwości programów krajowej i międzynarodowej mobilności. Informacje dotyczące udziału w programie MOST, czy programu Erasmus+ dostępne są na stronie internetowej. Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. W zakresie wsparcia merytorycznego, nauczyciele akademicki są dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć. Studenci korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz systemu USOS. W oparciu o informacje uzyskane od studentów można stwierdzić, iż otrzymują oni odpowiedzi niezwłocznie.

Studentom zapewnia się także wsparcie o charakterze materialnym. Realizuje się wszystkie standardowe stypendia wynikające z przepisów ustawowych. Cały proces odbywa się ze współudziałem oraz we współpracy z samorządem studenckim. Ponadto studentom proponuje się dodatkowe wsparcie, pozyskiwane z inicjatywy własnej Uczelni. Mowa tu o stypendiach miejskich, skierowanych do najlepszych studentów oraz tych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Ponadto we współpracy z Uczelnią Fundacja Amicus Universitatis Nicolai Copernici przyznaje stypendia w ramach programu Fundusz Wsparcia. Celem programu jest wsparcie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, którzy podjęli naukę na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Dodatkowym elementem wsparcia jest pomoc w uzyskaniu kredytu studenckiego, umożliwiającego start na studiach osobom mniej zamożnym.

Podejmowane działania dotyczące wsparcia materialnego pozwalają na opiekę nad studentami wybitnymi. Ponadto środkiem do tego jest indywidualizacja procesu uczenia się, którą umożliwia Regulamin Studiów. Studenci dzięki wsparciu opiekuna oraz dostosowaniu planu zajęć do ich potrzeb mogą realizować swoje zainteresowania naukowe.

Uczelnia wspiera studentów w ich aktywności sportowej. Pozytywną rolę pełni tu klub sportowy AZS UMK Toruń. Studenci mają możliwość zapisów do wielu sekcji, największym zainteresowaniem cieszy się piłka nożna. Warto przy tym podkreślić, iż organizowane zawody nie są dedykowane tylko i wyłącznie do studentów o wysokich umiejętnościach, warto podkreślić pozytywny charakter lig sportowych organizowanych przez samych studentów, które mają także walor integrujący środowisko akademickie.

Warto zaznaczyć, że studenci mają możliwość realizacji swoich pasji korzystając z oferty Akademickiego Centrum Kultury i Sztuki "Od Nowa", proponującego zajęcia w ramach Klubu Studenckiego „Od Nowa”, Chóru Akademickiego czy Studenckiego Radia. Innymi narzędziami animowania aktywności studenckiej są Akademicki Klub Badań Podwodnych czy Zespół Kameralny.

Oferowane przez Uczelnię formy wsparcia są dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Jednostka zdefiniowała zasady, według których jednostka powinna wspierać proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. Za wsparcie odpowiada Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych,

którego zadaniem jest realizowanie indywidualnych potrzeb studentów. Student może złożyć wniosek o przydzielenie asystenta dydaktycznego, który udziela różnych form codziennej pomocy. Przewidziano również pomoc studentom w zakresie przedsiębiorczości oraz przygotowaniu do wejścia na rynek pracy. Biuro Karier zajmuje się pośrednictwem w znalezieniu pracy czy stażu, prowadząc dedykowaną dla kierunku bazę ofert. Pozytywnie należy ocenić, iż przy tej okazji student może uzyskać spersonalizowane oferty zatrudnienia. Prowadzi się również indywidualne spotkania z doradcami zawodowymi w celu planowania ścieżki rozwoju zawodowego. Organizowane są również szkolenia i warsztaty podnoszące umiejętności odnalezienia się na rynku pracy, między innymi z zakresu tworzenia dokumentów aplikacyjnych, przejścia przez proces rekrutacji, określania potencjału zawodowego, doskonalenia umiejętności przydatnych na rynku pracy oraz rozwijania kompetencji zawodowych.

System rozpatrywania próśb i zażaleń działa sprawnie. Studenci zgłaszają swoje postulaty do osób odpowiedzialnych za dany zakres sprawy. Większość problematycznych kwestii jest zgłaszana do pracowników Dziekanatu, którzy pośredniczą w ich rozwiązywaniu przez Władze Wydziału, w ramach którego Uczelnia prowadzi oceniany kierunek studiów. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonujące rozwiązanie, w sposób szczególnie doceniając, że większość spraw związanych z obsługą spraw studenckich mogą załatwić w jednym miejscu.

Ponadto studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktowania się z Władzami dziekańskimi. W sprawach związanych z tokiem studiów, takich jak wniosek o przyznanie Indywidualnego Programu Studiów, Indywidualnej Organizacji Studiów, urlopu dziekańskiego, powtarzania roku, itp., jak i innych sprawach losowych, dyscyplinarnych, wymagających zindywidualizowanego podejścia w granicach obowiązujących przepisów prawa studenci kontaktują się z prodziekanem ds. studenckich. Podczas spotkania organizowanego na początku I roku, studenci poznają swoich opiekunów roku. W praktyce, ze względu na wykorzystanie innych i skutecznych z ich perspektywy rozwiązań tj. pomoc pracowników Dziekanatu, studenci nie korzystają często z ich wsparcia. Na wspomnianym spotkaniu na początku I roku przedstawiane są także ogólne informacje na temat procesu kształcenia, przewidzianych w regulaminie studiów form wsparcia naukowego i materialnego.

Uczelnia prowadzi działania informacyjne oraz edukujące w zakresie przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom. Podejmowane w tym zakresie działania są koordynowane przez Pełnomocnika ds. Bezpieczeństwa Studentów i Doktorantów oraz Pełnomocnika Rektora ds. Integracji i Innowacji.

Uczelnia prowadzi działania motywujące studentów do osiągania dobrych wyników w nauce np. poprzez organizowanie konkursu na najlepszego studenta i absolwenta Wydziału. Ponadto działaniem zachęcającym studentów do jak najlepszego osiągania efektów uczenia się jest konkurs im. Profesora Karola Górskiego na najlepszą pracę magisterską napisaną i obronioną w Instytucie Historii UMK, organizowany corocznie od 2016 roku. Do głównej nagrody nominowani są przez promotorów absolwenci studiów magisterskich, którzy uzyskali za prace dyplomowe oceny bardzo dobre, a ich prace cechuje pogłębiona analiza i interpretacja źródeł historycznych oraz wysoki poziom metodologiczny. Wyboru najlepszych prac dokonuje Komisja Konkursowa powołana przez Dyrektora Instytutu Historii i Archiwistyki. Studenci w nagrodę otrzymują gratyfikację finansową, przyznawane są także pamiątkowe dyplomy i publikacje o tematyce historycznej.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia dziekanatu są dogodne dla studentów. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni, a także za pośrednictwem systemu USOS. Potwierdzeniem wysokiej jakości pracy kadry wspierającej proces kształcenia jest nagroda za najlepiej pracujący Dziekanat, przyznana przez studentów UMK.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, a także kreuje warunki stymulujące i motywujące studentów do działalności w nich. Samorząd studencki wybierany jest przez studentów w wyborach. Przedstawiciele społeczności studenckiej mają zapewnione

odpowiednie wsparcie dla swoich działań, w tym finansowanie bieżącej ich działalności. Ich aktywność skupiona jest na animowaniu życia kulturalnego studentów oraz, w mniejszym stopniu, reprezentowaniu ich interesów w odniesieniu do posiadanych praw i obowiązków.

Studentom wizytowanego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych. Otrzymują oni wsparcie merytoryczne, oferowane im przez opiekunów naukowych. Uczelnia wspiera również organizacyjnie działalność kół, poprzez udostępnienie infrastruktury oraz dofinansowywanie projektów.

W ramach Uczelni przyjęto rozwiązania w zakresie rozwoju systemu wsparcia studentów, których przedstawiciele są członkami Rady Wydziału Nauk Historycznych, Rady Dyscypliny oraz Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia, w założeniu biorą oni udział w dyskusjach poświęconych sprawom studenckim, proponują, współtworzą i monitorują w ten sposób możliwość wypracowania optymalnych sposobów rozwiązywania problemów. Warto jednak zaznaczyć, że wśród studentów panuje poczucie, że ich opinie nie są brane pod uwagę w sprawach związanych z działaniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia obejmujących również sprawy studenckie. Zespół oceniający dostrzegając podejmowane przez Uczelnię działania i ich skuteczność **rekomenduje** poprawę sposobu informowania studentów o wprowadzonych działaniach doskonalących, będących odpowiedzią na potrzeby.

Na poziomie ogólnouczelnianym funkcjonuje strona internetowa „jakosc.umk.pl”, która jest „Internetowym biurem” Systemu Doskonałości Akademickiej na UMK umożliwiającym zgłaszanie usprawnień w funkcjonowaniu Uniwersytetu. System jest otwarty, wobec tego każdy student, dzięki karcie działań doskonalących, może podzielić się swoimi sugestiami i uwagami dotyczącymi jakości poszczególnych elementów działania Uczelni np. infrastruktury dydaktycznej, pracy kadry wspierającej proces kształcenia, komunikacji wewnętrznej oraz ogólnej satysfakcji ze studiowania. Warto wskazać, iż studenci nie mają przekonania, iż ich uwagi kierowane również tą metodą odnoszą skutek. **Rekomenduje się** wobec powyższego działania skuteczniej włączające szerokie grono studentów w system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, w tym za pośrednictwem omawianego narzędzia.

Warto ponadto wskazać, iż poprzez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego studenci mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących funkcjonowania Wydziału. Ten sposób kanał komunikacji pomiędzy studentami a Władzami jednostki jest oparty o relacje partnerskie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Jest również dostępny dla każdego ze studentów. Uczelnia odpowiednio animuje kulturalne i sportowe życie studentów. Oferuje ponadto wsparcie merytoryczne w procesie uczenia się oraz sprawnie funkcjonujący system obsługi skarg i wniosków. Przestrzeń do działania otrzymują koła naukowe oraz samorząd studencki. Ponadto warto podkreślić skuteczne działania prowadzące do wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy. Dowodem na sprawne administracyjne wsparcie w procesie studiowania jest nagroda, którą studenci przyznali pracownikom swojego Dziekanatu oraz ich pochlebne opinie o pracy kadry wspierającej proces kształcenia prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym. Rozwój systemu wsparcia jest realizowany na bieżąco, należy jednak rozważyć metody szerszego włączenia studentów w realizację tych rozwiązań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na stronach internetowych oraz portalach społecznościowych Uczelnia zapewnia szerokiemu gronu odbiorców publiczny dostęp do informacji odnoszących się do procesu kształcenia. Informacje dla studentów są dostępne z poziomu strony głównej Uniwersytetu, strony Wydziału i Instytutu. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie informacji. Możliwe jest także korzystanie ze stron internetowych z urządzeń mobilnych z wykorzystaniem różnych systemów operacyjnych. Strony internetowe UMK nie są dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

Zakładka „kandydaci” na stronie głównej Uczelni zawiera informacje dotyczące zasad rekrutacji, sylwetkę absolwenta, informacje o nadawanych kwalifikacjach oraz przedstawia informacje dotyczące losów absolwentów. Nie ma informacji o możliwości/braku możliwości przyjęcia na studia w ramach procedury uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem studiów. **Rekomenduje** się uzupełnienie informacji dla kandydatów w tym zakresie. Rozszerzone informacje w stosunku do strony ogólnouczelnianej znajdują się w zakładce „kandydat” na stronie wydziałowej.

Zakładka „studenci” na stronie głównej UMK zawiera m.in. regulamin studiów, informacje o sprawach bytowych, wsparciu dla studentów z niepełnosprawnościami, o systemie stypendialnym, programach mobilnościach i biurze karier. Do tego zestawu informacji odsyła link na stronie Wydziału. Na stronie Wydziału są także dostępne programy studiów z efektami uczenia się oraz informacjami o praktykach.

Zakładka „student” znajduje się także na stronie Instytutu Historii i Archiwistyki, na której umieszczone są informacje odnoszące się do harmonogramów zajęć i zasad dyplomowania. Sylabusy dostępne są w systemie USOS bez potrzeby logowania się. Na stronie Instytutu znajdują się także informacje o nauczycielach akademickich oraz godzinach ich dyżurów.

Na stronie Instytutu Historii i Archiwistyki znajdują się także skierowane do interesariuszy zewnętrznych informacje dotyczące zakresu możliwej i prowadzonej współpracy. Na stronie Wydziału znajduje się zakładka „Jakość kształcenia”, na której opublikowano skład Rady Jakości Kształcenia WNH i raporty oceny jakości kształcenia (ostatni za rok 2017/2018).

Strony UMK zawierają komplementarne i aktualne informacje dla kandydatów, studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Zakres dostępnych informacji (możliwych do odszukania) związanych z procesem kształcenia zamieszczonych na stronach internetowych UMK ilustruje poniższa tabela:

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Nie
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Tak
8.	Sylabusy	Tak
9.	Kompletność sylabusów	Tak

10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Tak
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Tak
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Tak
15.	Harmonogram zajęć	Tak
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Tak
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Tak

Strony internetowe UMK są monitorowane na różnych poziomach struktury organizacyjnej Uczelni przez osoby odpowiedzialne za ich zawartość. Na stronach www. umieszczone są dane kontaktowe umożliwiające telefoniczne lub mailowe przekazywanie uwag dotyczących prezentacji informacji na stronie.

Studenci, w ramach badań satysfakcji z warunków studiowania, mają możliwość oceny systemu informowania. Raporty roczne oceny jakości kształcenia na Wydziale Nauk Historycznych wskazują jednak na poczucie braku skuteczności procesu ankietyzacji wśród studentów. W związku z powyższym, przy zachowaniu dotychczasowych praktyk w zakresie monitorowania publicznego dostępu do informacji, **rekomenduje się** przeprowadzanie okresowej oceny stron internetowych z udziałem przedstawicieli studentów wraz z uwzględnieniem wyników ankietyzacji (raporty nie zawierają wniosków i rekomendacji dotyczących dostępu do informacji).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na UMK zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej ze zróżnicowanymi potrzebami kandydatów i studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, informacji o warunkach przyjęcia na studia (z wyjątkiem informacji o możliwości lub braku możliwości podjęcia studiów w ramach procedury uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem studiów), programie studiów, realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku historia, przyznawanych kwalifikacjach, możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Znaczącym mankamentem stron internetowych UMK jest ich niedostosowanie do potrzeb osób niedowidzących.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach na różnych poziomach struktury UMK podlega bieżącej ocenie dokonywanej przez osoby odpowiedzialne za ich zawartość. Istnieje też możliwość zgłaszania uwag przez studentów i nauczycieli akademickich drogą mailową lub telefoniczną. Studenci mają zapewniony udział w ocenie dostępu do informacji publicznej poprzez ankietę satysfakcji warunków studiowania (po raz ostatni została przeprowadzona w roku akademickim 2016/2017), ale nie mają poczucia wpływu na podejmowane w Uczelni działania w zakresie jej unowocześniania.

Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważył brak dostosowania stron internetowych UMK do potrzeb osób niedowidzących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niedowidzących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W UMK obowiązują i są systemowo stosowane na wszystkich poziomach struktury uczelni rozwiązania w zakresie polityki jakości kształcenia: funkcjonuje ogólnouczelniany Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej”, stanowiący spójną strukturę złożoną z podmiotów działających na wszystkich poziomach Uczelni, które wdrażają rozwiązania projakościowe oraz wspierają i monitorują działania na rzecz systematycznego podnoszenia jakości kształcenia, obowiązują ramowe zasady tworzenia, zatwierdzania i doskonalenia programów studiów, systematycznie, w oparciu o oficjalnie przyjęte zasady i wiarygodne wyniki podejmowanych działań, przeprowadzane są oceny zajęć dydaktycznych, badania losów absolwentów, badania poziomu satysfakcji pracowników i studentów.

W 2019 r., przez wzgląd na istotne zmiany prawne i organizacyjne w Uczelni, został dokonany przegląd procedur jakościowych i ich aktualizacja.

Polityka jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów na UMK opisana jest w Księdze Jakości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Składy osobowe, zakres kompetencji ciał odpowiadających za działania w zakresie jakości kształcenia został jest określony w Statucie oraz wewnętrznych aktach prawnych Uczelni. Na Uczelni i na Wydziale Nauk Historycznych są powołane i działają odpowiednie gremia.

Za realizację zadań w zakresie jakości kształcenia na poziomie Uczelni odpowiada Rektor i Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, a na poziomie Wydziału Dziekani i Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia. Na Wydziale Nauk Historycznych został powołany Pełnomocnik Dziekana - Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia.

Przyjęte w Uczelni procedury regulują w sposób formalny zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów. Studia na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie tworzy Senat na wniosek dziekana zaopiniowany przez radę wydziału i Komisję ds. Dydaktyki i Efektów Kształcenia oraz samorząd studencki. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o przyjmowane co roku w drodze uchwały Senatu warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Na Wydziale Nauk Historycznych działania w zakresie monitorowania, oceny, doskonalenia jakości kształcenia prowadzi i inicjuje Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia (do roku akadem. 2019/2020 Wydziałową Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia) oraz wydziałowi koordynatorzy ds. jakości kształcenia.

Wprowadzane na bieżąco korekty i modyfikacje programów studiów oraz efektów uczenia się były uzasadnione względami merytorycznymi, personalno-kadrowymi, wynikami anonimowych ankiet przeprowadzanych wśród studentów, zaleceniami zawartymi w rocznych raportach WKds.JK. Modyfikacje dotyczyły wyłącznie poszczególnych kursów lub modułów kształcenia, bez ingerencji w kierunkowe efekty uczenia się. Każda zmiana była przeprowadzona zgodnie z procedurami obowiązującymi na Uczelni w tym zakresie.

Na proces doskonalenia jakości kształcenia i dostosowywania kształcenia do potrzeb rynku pracy mają wpływ studenci (biorą udział w jego ewaluacji, rozwijaniu, weryfikacji oraz doskonaleniu), a także interesariusze zewnętrzni (przy IHiA działa Rada Interesariuszy Zewnętrznych ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, ciało społeczne powołane w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia). Pełni ona funkcje doradcze w sprawach dotyczących strategii rozwoju Instytutu, jego współpracy z instytucjami zewnętrznymi, a także formułuje postulaty mające wpływ na inicjowanie zmian programowych.

Przeprowadzona w 2019 r. ocena programów studiów była związana przede wszystkim z dostosowaniem programów studiów do wymogów ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Kierunek historia podlega cyklicznej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Uzasadnienie

Na UMK obowiązują systemowe rozwiązania w zakresie polityki kształcenia i spójne procedury w zakresie działań inicjujących, nadzorujących, monitorujących i wdrażających systemowe rozwiązania ukierunkowane na doskonalenia jakości kształcenia. W INH funkcjonuje zespół osób monitorujących i nadzorujących jakość kształcenia, działający w porozumieniu z analogicznymi zespołami na poziomie Wydziału i Uczelni. Są stosowane ogólnouczelniane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone systematyczne oceny programów studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji.

Studia na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie są tworzone, zmieniane lub wycofywane w oparciu o obowiązujące w uczelni procedury. Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie uchwały senatu określające warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

W działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia programów studiów i ich realizacji, wysokiej jakości kształcenia zaangażowani są zarówno interesariusze wewnętrzni (standaryzacja, ewaluacja, weryfikacja, doskonalenie procesu kształcenia), jak i zewnętrzni (współpraca z otoczeniem zewnętrznym, dostosowanie kształcenia do wymagań współczesnego rynku pracy). W IHiA UMK funkcjonuje Rada Interesariuszy Zewnętrznych ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia doradzająca w sprawach strategii współpracy Instytutu z otoczeniem zewnętrznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2006/2007, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 704/2007 z dnia 6 września 2007 r.). Kolejno Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła również ocenę instytucjonalną Wydziału Nauk Historycznych przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 752/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r.). Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu uchwały w sprawie oceny instytucjonalnej zaleceń odnoszących się do kierunku studiów historia.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

dr hab. Alina Orłowska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787).
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861).
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450), a także obowiązujące do końca roku akademickiego przersedzającego ocenę programową rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. nr 25, poz. 131).
8. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.
9. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej
Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl